

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főn utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. június 14.

bb. 1. hatvannégyezren jelentkeztek a felsőoktatási intézményekbe - június 25-én kezdődnek a felvételik

1 szö/gk/e h1-cz

1973. június 14.

szőke sándor, az mti tudósítója jelenti:

minden eddiginél többen, csaknem 64 ezren jelentkeztek a felsőoktatási intézmények nappali, esti és levelező tagozataira. a most érettségizők és a korábban végzettek közül 41,128-an pályáznak a nappali tagozatokra. az eddigi összegeзések szerint 6 416-an felvételiznek az esti tagozatokon, 16 180-an pedig a különböző intézmények levelező fakultásain. megkezdődtek az előkészületek hazánk 54 felsőoktatási intézményében az idei felvételi vizsgákra, amelyek országosan - valamennyi tagozaton - június 25-én kezdődnek, és az érvényben lévő rendelkezések szerint július 31-ig véget érnek.

tizenötezer „golyát”, várnak az 1973-74-es tanév nappali tagozataira a felsőoktatási intézményekben, közülük hat és fél-ezren egyetemeken, egyetemi jellegű főiskolákon lehetnek első-sők. /az idén érettségiző 55 000 diákból, valamint a korábban végzettek közül 2 100-an kezdenek meg tanulmányaikat a különböző műegyetemeken. a tudományegyetemek egyúttal 2 150 el-sőt várnak, az orvosegyetemeken 1 240, az agráregyetemeken 840 a felvételi keretszám./ a művészeti főiskolákon 150-en, a pedagógusképző intézményekben 3 100-an, a műszaki, a mezőgazdasági és a gazdasági jellegű főiskolákon pedig összesen 5 000-en kezdenek meg tanulmányaikat.

/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb. 1. /hatvannégyezren...folyt./e

a „divatos”, szakokra, karokra történt tuljelentkezés miatt az idén is sokaknak kell csalódnuk pályaválasztási szándékaikban. például országosan mindössze 320 jogászhallgató, a tudományegyetemek bölcsészkarainak tanárszakjain pedig mindössze 440 első nyerhet felvételt, ugyanakkor a tanárképző főiskolákra 1 600, a tanítóképzőkbe 910, az óvónőképzőkbe pedig 580 fiatal várnak, a különböző műszaki jellegű főiskolákon több mint 3 000 új üzemmérnököt, a gazdasági jellegű főiskolákon pedig 730 új üzemgazdást kívánnak kiképezni.

évről-évre visszatérő gond, hogy hogy egyes szakok, karok rendkívül divatosak: ezekre a tuljelentkezés sokszoros, míg másokon a keretszámot is alig haladják meg. a művelődésügyi minisztériumban összegezték a különböző egyetemekre, főiskolákra történt jelentkezéseket. ebből kiderül, hogy többen meg gondolatlanul töltötték ki a jelentkezési íveket, egészében véve a budapesti bölcsészkaron például több mint hét és félszeres, a szegedi bölcsészkaron több mint négyszeres, a devrecenin pedig több mint háromszoros a tuljelentkezés, változatlanul divatosak a jogi fakultások is: a jelentkezők arányához képest a fővárosban és szegeden csak minden ötödik, pécsen minden negyedik jelentkezőt tudnak majd felvenni.

jelentős az érdeklődés a közgazdász pálya iránt is: a marx károly közgazdaságtudományi egyetem 560 helyét 1649-en pályázzák meg, így minden harmadik jelentkezőt vehetik majd fel az első évfolyamra.

a fizikai dolgozó szülők gyermekeinek aránya a bölcsészettudományi karokra jelentkezők között 25-35 százalékos, a természettudományi karokon 28-40 százalék, a jogi karokon pedig 24-32 százalék. az orvostudományi egyetemeken ez a jelentkezési arányszám 16-44 százalék között mozog.

a különböző intézményekre jelentkezők soraiban igen nagy arányban szerepelnek a lányok: arányuk országosan 52 százalék. legtöbb női pályázó a tanítóképzőkben fordul elő, itt 90.9 százalékos, a külkereskedelmi főiskolán 82 százalék, a tanárképző főiskolákon pedig 75.6 százalék a női pályázó. érdekes, hogy a művészeti jellegű fakultásokra is 51.7 százalékban nők jelentkeztek, ugyanakkor változatlanul elenyésző a lányok érdeklődése a műszaki és az agrár pályák iránt. a műszaki egyetemekre például 18.6 százalék a jelentkezők sorában a női pályázó, az agrár egyetemeken pedig 27.7 százalék. /mti/

- 2 -

MA

v

bb. 3. ifjúsági parlament a bkv-nál

1 -don/gg/e hi -

1973. június 14.

a budapesti közlekedési vállalatnál, ahol hatezer fiatal dolgozik, példamutatóan segítik az ifjúságról szóló törvény végrehajtását. vezérigazgatói utasítás írja elő a többi között, hogy a vállalat valamennyi gazdasági vezetőjének fontos munkaköri kötelessége az ifjúság szocialista nevelése. támogatják a fiatalok szakmai tudásának, szocialista világnézetének, hivatás-szeretetének fejlesztését. a vállalatnál ifjúsági fórumot hoznak létre: a fiatalok kétvétenként összeülő parlamentje első sorban érdekvédelmi feladatokkal foglalkozik majd.

megvitatja a vállalat ifju dolgozóinak helyzetét, élet- és munkakörülményeit, a munkával, a tanulással, a szakmai továbbképzésükkel kapcsolatos kérdéseket, a fiatalok sport- és kulturális tevékenységét. a vállalati ifjúsági parlament összehívása előtt területi parlamenteket tartanak a különböző gazdasági egységeknél.

a vezérigazgatói utasítás meghatározza a fiatal nődolgozó, a tényleges katonai szolgálat után a vállalathoz visszatérő fiatalok munkakörülményével kapcsolatos sajátos tennivalókat. továbbra is sok gondot fordítanak az ifjúsági munkaversenyek és brigádmozgalom szervezésére. rendszeresen megrendezik a „kiváló ifju munkás”, a „kiváló ifju szakmunkás”, és a „szakma ifju mestere”, versenyeket, s tovább fejlesztik a fiatal műszakiak és közgazdászok tanácsa mozgalmat. a fiatalok anyagi és erkölcsi megbecsülése érdekében a kiemelkedő munkát végző fiataloknak, s az ifjúságért tevékenykedő idősebb dolgozóknak kitüntetések és jutalmakat adnak.

a vezérigazgatói utasítás külön fejezetben foglalkozik a fiatalok érdekvédelmével. kimondja többek között, hogy a kisz választott képviselőt fokozott munkajogi védelem illeti meg. a vállalati kisz-bizottság a szakszervezeti bizottság egyetértésével évenként vállalati ifjúságpolitikai intézkedési tervet készít. /mti/

-.-

- 3 -

MA

bb. 2. husz ország fiatal muzsikusa vesznek részt a pécsi nemzetközi ifjúsági zenei táboron

vid/ fm ág -cz

1973. június 14.

pécsett az idei nyáron hatodik alkalommal rendezik meg a nemzetközi ifjúsági zenei tábort. a jeunesse musicales - az ifju zenekarok - magyarországi szervezete és a mecsekaljai város tanácsa két héten át nyújt lehetőséget a hazai és a külföldi fiataloknak a magyar zenepedagógia tanulmányozására. az augusztus 13 - 30 között sorra kerülő zenei találkozók iránt minden eddiginél nagyobb érdeklődés nyilvánult meg Európában és a tengerentúlon. a rendező szervek mintegy husz országból - köztük olyan tavoli országokból mint ausztrália és kanada - várnak fiatal muzsikosokat, zenepedagógusokat. a tábornak több mint másfélszáz résztvevője lesz, s számukra gazdag zenei és más kulturális programot állítottak össze. pécsi kórusok, együttesek adnak majd műsort a táborban, aminek viszonzásául az ifju muzsikuskok több nyilvános hangversenyen lépnek a mecsek-aljai város közönsége elé./mti/

bb. 4. miskolci építők kassán és bécsben

vid/ kz/mné ág -cz

1973. június 14.

a miskolci tanácsi építőipari vállalat mintegy tíz-tizenkétmillió forint értékű „ hazai „ munkája mellett külföldi megrendelést is vállalt. az osztrák fővárosban egy nyolc emeletes irodaház vasbetonváz szerkezetén dolgoznak. október 30-ra készülnek el vele. csehszlovákiában az ágcsernyői kutató állomás minden igényt kielégítő négyszáz személyes munkásszállóját építették fel. ezzel a munkával - a beruházó legnagyobb meglepedésére - már végeztek is. gyors és jóminőségű munkájuknak tulajdonítható, hogy újabb megbízást kaptak: kassán a kelet-szlovákiai vasmű vizsgálóintézetének és transzformátorházának a bővítését végzik el az év végéig./mti/

bb. 5. a televízió jövő heti műsora

1 ró /gk ág h1 -cz

1973. június 14.

június 19.-én, kedden székszárdon két üzemben - a műszer-gyárban és a műanyagajtó gyárban - látogatnak el a tévé riporterei, hogy megismerjék a nézőket székszárd iparosításának eredményeivel és gondjaival. a helyszíni közvetítés „ két szomszéd gyár „ címmel jelentkezik. a „ lehetőség „ című csehszlovák játékfilm után „ tótágas „ címmel ifjúsági dokumentumfilmet láthatunk a veszprémi egyetemi napok eseményeiről.

folyt. köv./

- 4 -

bb. 5. / a televízió jövő heti..... folyt/ág

június 20.-án, szerdán este a „ kék fény „ jelentkezik, majd a „ nyitott könyv „ műsorában goda gábor „ egy naplopó naplója „ című művét ismertetik. a dramatizált jelenetek szereplői: sinkovits imre, solti bertalan, feleki kamill, simor ercsi és szilvassy annamária, a rendező: mihályfi imre.

június 21.-én csütörtökön délután a szovjetunió-brazília válogatott labdarugó mérkőzést közvetítik moszkvából.

22.-én, pénteken „ családi ház „ címmel sorozat indul, amely riportokban mutatja be a legsikerültebb családi házakat. este az „ olvasta-e? „ sorozatban gárdonyi géza „ a nyugalom édes kenyere „ című novellájának tévéváltozatát sugározzák. ezt követően jelentkezik először kunzsusza műsora, a „ balettcipő „ amely a balett világába enged bepillantást.

szombaton weöres sándor „ holdbéli csónakos „ című költői játékát közvetítik két részben a thália színház előadásában felvételtől. ugyancsak szombati kínálat a „ francis „ című amerikai vígjáték egy beszélő öszvérrel a főszerepben.

a vasárnapi főműsorban feydeau darabját „ a hőspincér „ -t láthatják a nézők. a vidám történet központi figurája egy pincér, aki „ beugrásával „ megmenti egy vidéki társulat telt házzal kecsegtető előadását./mti/

bb. 6. vendégszereplésre, versenyre készülnek a bugaci lovasok

vid/fm ág -cz

1973. június 14.

külföldi meghívást kaptak a híres bugaci csikósok. bravuros lovászműtárványokkal első ízben szerepelnek a határon túl, lengyelországban. abonyi imre - szintén a bugaci lovasok képviselőjében - viszont már állandó vendége a külföldi lovasrendezvényeknek, versenyeknek. májusban az angliai bajnokságon hajtott sikeresen: negyedik lett, most az nszk-beli aachenben sorra kerülő nemzetközi lovas-és fogatbajnokságra készül. napi három-négy órát treníroz, hogy a legutóbbinál jobb helyezést érjen el. a szürke négyesfogat ugyanis új összeállítású. a bugaci lovasok itthoni és külföldi sikeres szereplése gyors hírnevet szerzett a tenyésztést irányító kiskunfélegyházi egyesült lenin-rákóczi termelőszövetkezetnek. egyre több vevő érdeklődik az itt nevelt lovak iránt. az idén eddig huszonnégy lovat adtak el exportra a bugaci sárga ménesből./mti/

- 5 -

bb. 7. butortapéta a szinesbutorok hazai gyártásához
bé/gné/sb/il cz 1973. június 14.

a hungária műanyagfeldolgozó vállalat, amely évente több mint 38 ezer tonna különböző műanyagból állít elő készterméket, ugyszólván minden hónapban megjelenik gyegy-két újdonsággal. az elmúlt esztendőben 23 féle új terméket juttatott el az üzletekben, s az idén is legaább ennyivel bővíti a választékot. elsősorban a pvc felhasználási körét szélesíti. a második félév újdonságai között legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a színes butortapéta, amely lehetőséget ad a magyar butoriparnak az izléses, matt felületű, piros, zöld sárga és fehér butorok gyártásához. ebből a speciális pvc féleségből a kísérleti termékeket a székesfehérvári butorgyár hasznosította, s a jövőben is elsősorban a fehérváriak megrendelésre szállítják a könnyen tisztán tartható, izléses butortapétákat.

új termékkel bővül a politetilén-félék családja is. megkezdik a papírfólia gyártását, amely az élelmiszeriparban és a textiliparban egyaránt használható esztétikus csomagolóanyag. ebből a rendkívül vékony de erős csomagoló anyagból ebben az évben már hatvanezer tonnát állítanak elő, jövőre pedig 120 ezer tonnányit adnak át a kereskedelem és az élelmiszeripar részére./mti/

bb. 8. országos dalostalálkozó szombathelyen
vid fm/il cz 1973. június 14.

országos dalostalálkozóra készülnek szombathelyen. az idén a budapesti és miskolci dalosünnepel egyidőben június 28-tól július 1-ig ad otthont a megyeszékhely 45 kórusnak s több mint kétezer dalosnak. a munkásság forradalmi dalait, hagyományait őrző dalárdák 1938-ban találkoztak először szombathelyen. ezt követően 1948-ban, majd öt évenként az ország minden részéből érkező munkáskórusok megismétlik ezt a találkozót.

külföldről négy énekkart várnak. bemutatkozik a razgrádi kórus, a litván sz. sz.k-ból a kaunasi együttes olaszországból a torinói énekkar, a mari köztársaságból pedig egy népi együttes.

az énekkarok nemcsak a koncertermekben lépnek fel, hanem a város legszebb terein és a zöldövezetében is. hét helyen tartanak belépődíj nélküli hangversenyt, s ellátogatnak kőszegre is. a vasi üzemek emlékszalagot adnak a találkozó részvevőinek, a kórusok pedig szerenáddal bucsuznak majd szombathelytől./mti/

bb. 9. zeneművész-növendékek csehszlovákiai turnéja
1 zsu/gg/h1/il cz 1973. június 14.

magyar művészcsoport kilenc koncertből álló hangversenykörútra indul csehszlovákiába. a csoport tagjai a liszt ferenc zeneművészeti főiskola hallgatói: pogány imola zongoraművész, vársányi mária, zempléni mária, valamint csetényi gyula fuvolaművész. az együttest steiner mária főiskolai tanár kíséri a június 23-tól július 1-ig tartó turnén./mti/

bb. 10. „minta lakótelep,, épül emődön
vid kz/il cz 1973. június 14.

ezer lakásos mintalakótelep építését tervezik a miskolc szomszédságában lévő emőd községben. títusterv alapján környezetbe illő családi- és egy emeletes, több lakásos házakat hoznak tető alá. otp kölcsönrel. a közművesítésről a helyi tanács gondokosodik a lakosság anyagi hozzájárulásával.

a tervek szerint a nevezdik ötéves tervben kétszáz lakás készül el, a telep teljes kialakításáig a következő ötéves tervben fejeződik be. a telepítési tervek készítését megkezdték. a tapasztalatok alapján már községekben is hasonló építkezésre kerül sor./mti/

bb. 11. tanulnak a fogathajtók - ötezer baranyai járművezető vett részt a tít közlekedéspolitikai tanfolyamain
vid fm/il cz 1973. június 14.

baranyában széleskörű mozgalom bontakozott ki az „öreg,, sofőrök - az évek vagyétizedek óta volánnál ülő gépkocsivezetők - továbbképzésére. a tít szabadegyetemet, tanfolyamokat, előadássorozatokat szervez számukra, hogy ily módon felfrissíthessék a régen tanult szabályokat, illetve megismerkedhessenek a legújabb rendelkezésekkel. az ipari és mezőgazdasági üzemek, vállalatok és intézmények tiz előadásból sorozatokat „rendeltek,, a tít-től, s kötelezővé tették valamennyi gépjárművezetőjük részvételét ezeken a tanfolyamokon. a termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban a traktorvezetők, munkagépképezők mellett most első ízben - nagyon időszerű intézkedés volt - a fogathajtók is bekapcsolódtak a közlekedési szabályok tanulásába. /folyt.köv./

bb. 11./ tanulnak folyt./ il

az előadásokon ilyen témák szerepeltek: forgalmi szabályok és szabálymódosítások vezetéstechnikai és műszaki problémák, a szesz és a gyógyszerek hatása a gépjárművezetésre, a fővárosi forgalom, a közlekedés etikája, stb. a külföldre utazó autósturisták számára külön előadássorozatot indítottak a környező országok közlekedési rendjéről. speciális kollégiumokat is szerveztek, illetve szerveztek: így például az országban elsőként baranyában került sor a gépjármű-ügyintézők szakmai továbbképzésére. alig egy év alatt mint-

egy ötezer gépjárművezető vett részt a tit közlekedéspolitikai tanfolyamain, előadásain, s ez kétségkívül fontos hozzájárulás volt a közlekedés biztonságosabbá tételéhez./mti/

bb. 12. Lopott gépkocsival gyakorolta a vezetést

1 bc/gk/h1/il cz

1973. június 14.

koruzs László 33 éves budapesti gépkocsivezetőnek - miközben hosszabb szabadságvesztés büntetését töltötte - lejárt a gépjárművezetői engedélye. a jogositvány visszaszerzéséhez újabb vizsgát kellett tennie. mivel régóta nem vezetett gyakorolni akarta a szakmáját, s erre a célra jogosulatlan vett igénybe gépkocsikat. a dandár utcában beült egy nyitva hagyott teherautóba s elindult vele a boráros tér irányába. utközben a gépjármű felmondta a szolgálatot ezért otthagyta, s visszament a dandár utcába, ahol es másik teherautóval folytatta a „gyakorlást”. másnap a kenyérmező utcában még fuvarra is vállalkozott. később amikor a járművel fordulni akart nekiütközött egyparkoló teherkocsinak. a nagyobb karamboltól csak az mentette meg, hogy a kulich gyula téren a rendőrszolgálat elállították véralkohol-vizsgálatra, ahol kiderült: erősen ittas állapotban vezetett.

a központi kerületi bíróság koruzs Lászlót egyévi szabadságvesztésre ítélte és három évre eltiltotta a gépjárművezetéstől./mti/

NA

-.
- 8 -

bb.13. előkészületek az első hazai számítógépes fényszedőközpont létrehozására - magyarul,, tanul,, az angol berendezés

1601/gk/sb/a/-cz

1973. június 14.

osvát Laura, az mti tudósítója jelenti:

megkötötték a társasági szerződést; az aláíró hét nyomdávalat megkezdte az előkészületeket az első magyar számítógépes fényszedőközpont létrehozására. az alföldi, az egyetemi, a dabasi, a globus, a petőfi és a zrinyi nyomda az ügyek vitelével a kossuth nyomdát bizta meg, amely már ki is dolgozta a több mint 90 milliós beruházási programot. ezt az összeget - amelynek előteremtéséből részt vállaltak a szerződő felek is -, szinte teljes egészében gépbeszerzésre fordítják. az új létesítmény ugyanis budapesten, a dabásra költözött jegyzetellátó váci-utcai épületében kap otthont, amelyet most készülő tervek alapján e célra alakítanak át.

a központ létrehozása egyébként többszakaszos terv megvalósítását jelenti. az angliából beszerzett szedőgépsor néhány egysége már dolgozik a kecskeméti nyomdában, onnan szállítják budapestre, mihelyt az épület,, fogadóképes,, lesz.

a fényszedőközponthoz szükséges számítógép is angliából, a monotype - cégtől vásárolják, s előreláthatólag a harmadik negyedévben érkezik meg. nem kis problémát jelentett a magyar nyelv sajátosságait is figyelembevevő nyelvi program kidolgozása. főként a szavak elválasztása okozott gondot az angol világ-cégnél, amely géppel az indogermán-nyelvekre készült fel. ezért magyar szakemberek utaztak londonba, hogy együttműködve az angol számítógépes specialistákkal végül is rátaláljanak egy olyan megoldásra, amely 93 százalékos szövegbiztonságot nyújt. a fényszedés során ugyanis a kéziratról megfelelő szedési utasításokkal ellátott lyukszalag készül, s ez a kódolt kézirat kerül a gépre, amely a lyukkombinációkat letapogatja,, elolvassa/villamos impulzusokká alakítja át, s ezek az impulzusok irányítják/vezérlik/ a szedőgép működését. így a gép kezelőjének nem kell ügyelnie a sorok hosszára, a sorváltóra, a szavak elválasztására, mert ezt a számítógép végzi.

az előkészületekhez tartozik a hazai szakemberek kiképzése is. egy teljesen újszerű nyomdai szövegszedési technika és technológia meghonosításáról van szó; olyan új eljárásról, amelynek bevezetésére a legfejlettebb tőkés országokban is mindössze néhány évvel ezelőtt került sor. /folyt.köv./

7.45/a

Sz 9⁰⁰

- 9 -

bb.13/előkészületek....folyt./-a

ennek a technológiának tehát nálunk még nincsenek gyakorlott szakemberei. a kiképzés részint kecskeméten, részint az angol cégnél történik. a képzés hazai programját most állítják össze. a lépcsőzetes terv szerint ez év végéig körülbelül 90 főnyi munkás-és 20 főnyi alkalmazott gárdát alakítanak ki; olyan speciális együttest, amelynek munkásállományába beletartozik a számítógépet kiszolgáló elektromérnök is. a kiválogatást megkezdték, a szakembereket - a társasági szerződésnek megfelelően - részint maguk a nyomdák delegálják, részint pedig felvételek útján tobozzák.

a fényszedőközpont létrehozását nemcsak a szedőkapacitás növelésének szükségessége, a nyomdákban is állandósult munkaerőhiány sürgeti, hanem az az igény is, hogy a könyvpiacon gyorsan szétkapkodott sikeres műveket rövid időn belül utánnyomhassák, - a fényszedés útján jól tárolható szöveg alapján. emellett az sem mellékes, hogy az új eljárással a jelenlegi technikához képest kulturáltabb körülmények között történhet a,, szövegelfállítás,,.

a fényszedőközpontban a tervek szerint 1974 első negyedében már szerényebb volumenű termelés kezdődik, majd ugyancsak még a jövő esztendőben, hozzálátnak a beruházás második szakaszának megvalósításához, újabb nagyteljesítményű berendezések szereléséhez. az előreláthatólag 1976-tól önálló vállalként működő központ kapacitásának a lekötéséről is jöelöre gondoskodni kívánnak.
/mti/

--

bb.14. vasutépítő mezőgazdasági és művelődési tábort nyitnak pest megyében

vid/gö/mné/fm/a/-cz

1973. június 14.

a jövő héten több ifjúsági építőtábor nyílik pest megyében, az ország különböző tájairól érkező több mint 5 000 lány, több turnusban halásztelken, nagykörösön, budakeszin és törökbálinton segédkezik majd a helyi állami gazdaságoknak a mezőgazdasági munkák elvégzésében.

/folyt.köv./

7.50/a

SZ 900

- 10 -

bb.14./ vasutépítő.....folyt./-a

a legnépesebb a törökbálinti tábor lesz, ahol a nyári hónapokban 3 000 lány szüretelt majd a barackot. négy megye küldi el fiataljait a biatorbágyi vasutépítő táborba. a fiúk a budapest-hegyeshalmi vasutvonal korszerűsítésénél dolgoznak majd. a kiszpest megyei bizottsága fiutábort szervezett szőlőterületen. itt négy turnusban elsősorban számunkástanulók építik majd a megyekisz-iskolát. vácott helyi tábor nyílik, amelynek tagjai a város 1975-re elkészülő művelődési háza építésénél munkálkodnak.

a kisz és az ötvösloránd tudományegyetem bölcsészkarának szervezésében szentmártonkátán kísérletképpen tábor nyitnak azzal a céllal, hogy elősegítsék a fiatalok pályaválasztását. a tervek szerint a tábor lakói délelőtt dolgoznak, délután pedig társadalom-és természettudományi, valamint irodalmi művészi témájú előadásokat hallgatnak. a kisebbek, az általános iskolások számára öt olvasótábort szerveznek a megyében azzal a céllal, hogy felébresszék a gyermekekben az önművelés igényét, közelebb vigyék őket az irodalomhoz. a tavaszi szünetben rendezett és jól sikerült két tábor után a jövő héten piliscsabán, szigetszentmártonban, csobánkán, majd júliusban szentendrőn és gödöllőn nyitló táborokban csaknem 250 pest megyei kisdíák ismerkedik majd fiatal írók, költők és képzőművészek segítségével a könyvvel, a művészetekkel. /mti/

--

bb.15. a zalaai üzemek a munkáslakásépítésért

vid/fm/a/-cz

1973. június 14.

a munkáscsaládok lakáskörülményeinek javítását szolgáló kormányhatározat megjelenése óta zala megyében a felmérések szerint 1 000 munkáscsalád jelentkezett, hogy részt vés a kedvezményekkel járó munkás szövetkezeti lakásépítési akcióban. a városi tanácsok gyorsan reagáltak mind a kormányhatározatra, mind az érdeklődésre. zalaegerszegen és nagykanizsán is kijelölték az első épületek helyét és hozzáfogtak az első szövetkezetek megszervezéséhez.

/folyt.köv./
8.00/a

SZ 900

- 11 -

bb.15./ a zalai.....folyt./-a

az állami intézkedéseket követték a vállalati lépések/a zalai iparvállalatok üzemi négyeszegei sorra hozzák a dönté-
selet a munkáslakásépítési akció támogatására. különösen a taná-
csi irányítás alá tartozó helyi ipari vállalatok járnak elől
jó példával. a többgyermekes munkáscsaládok az alacsony jöve-
delmük és a fiatal házaspárok otthonhoz juttatását az építés, il-
letve a vásárlás támogatásával segítik. a kanizsa butorgyár pél-
dán az idén 75, a jövő évben további 50 munkásának ad hosszú-
lejáratú hitelt, s előreláthatóan ezzel az akcióval a kanizsa
butorgyár jelenlegi munkásgárdájának a lakás gondjai megoldód-
nak. a zala megyei vasipari vállalat 20, a nagykanizsai finom-
mechanikai vállalat 36, a zalaegerszegi szállító gépgyár 33 dol-
gozójának nyújt ilyen segítséget. hasonló döntéseket hozott a
zala megyei nyomda vállalat, a zala butorgyár, a zalaegerszegi
kerámia és cserépkálhyaggyár, a patyolat, és más vállalatok. az ál-
lami vállalatok közül az olajipari vállalatoknál talált a leg-
nagyobb egyetértésre és támogatásra a munkáslakásépítési ak-
ció./mti/

..-

bb 16. jugoszláv fotóművészek kiállítása szombathelyen

vid szb -cz

1973. június 14.

a vas megyei tanács művelődésügyi osztálya és a savaria
fotóklub rendezésében fotókiállítás nyílt csütörtökön szombat-
helyen, a művelődési és sportházban. a kiállítás weszelits jeno
a savaria fotóklub elnöke nyitotta meg. /mti/

..-

bb 17. Logopédiai vándorgyűlés kőszegen

vid szb -cz

1973. június 14.

a magyar fonetikai foniatríai és logopédiai társaság és
a magyar gyógypedagógusok egyesületének logopédiai szekciója
rendezésében háromnapos vándorgyűlés kezdődött csütörtökön
kőszegen, a gyógypedagógiai intézetben. a vándorgyűlésre az
ország minden részéről, valamint az ndk-ból és braziliából is
érkeztek gyakorlati és elméleti szakemberek, orvosok, pszi-
chológusok, pedagógusok, hogy kicseréljék a beszédhibák javí-
tása terén szerzett tapasztalataikat.

/folyt mköv./

SZ 1100

-12-

bb 17. /Logopédiai... 1. folyt./-szb

az orvosi - pedagógusi és pszichológiai tudományon, gya-
korlaton alapuló vélemény összevetés kőszegi megrendezését az
indokolta, hogy itt található az ország egyetlen bentlakásos
logopédiai intézete, ahol a legsúlyosabb beszédhiba, a dado-
gás javításának komplex terápiáját megalkották és sikeresen al-
kalmazzák. hasonló nemcsak hazánkban, de külföldön is alig ta-
lálható.

a kőszegi intézetben tizenkét éve foglalkoznak beszédja-
vitással. a gyerekek általában 8-9 éves korukban kerülnek az in-
tézetbe, ahol komplex terápiával, módszerrel, kezeléssel, az egyé-
ni sajátosságokat messzemenően figyelembe véve, egész nap fog-
lalkoznak velük. a beszédhiba megszüntetése után a gyerekeket
visszaadják az anyaiskolának, s megadják a velük való foglalkozás
további módszereit, tennivalóit is.

a szakterület nagy érdeklődéssel várt vándorgyűlésének
részvevőit horváth lajos, a vas megyei tanács művelődésügyi osz-
tályának vezetője üdvözölte, majd dr. hirschberg jeno, a magyar
fonetikai, foniatríai és logopédiai társaság főtitkára mondott
megnyitó beszédet, melyben méltatta a tanácskozás jelentőségét.
a három nap alatt összesen 28 előadás hangzik el.

az első nap a gége beidegzés és bénulás, a hangképzés
komplex vizsgálata, a hangszinképelemzés foniatríai vonatkozá-
sai, adatok a beszédhallás vizsgálatához és a nyelvcsőbeszéd ki-
alakítása kapcsán szerzett tapasztalatok címmel hangzottak el
előadások, melyeket élénk vita követett.

a vendéglátók a programot vonzó idegenforgalmi műsorral
egészítették ki. a vándorgyűlés részvevői csütörtökön megtekin-
tették a gyógypedagógiai intézetet, ismerkedtek a műemlékekben
gazdag, nagy történelmi múltú város nevezetességeivel./mti/

..-

bb 18. ujságíró vendégek

fk szb -cz

1973. június 14.

szerdán a lufthansa szervezésében nyugatnémet, amerikai,
dán, nyugat-berlini és svéd újságírók egy csoportja érkezett
hazánkba. az újságírók az országos idegenforgalmi tanács ven-
dégeként egy hétig tartózkodnak hazánkban. ez alatt megtekin-
tik budapest idegenforgalmi nevezetességeit, majd kirándulnak
a balatonra, a duna-kanyarba, valamint kecskemétre és a bugaci
pusztára is. /mti/

SZ 1100

..-

-13-

bb.19. korrupt szövetkezeti vezetőket ítéltek el

t bc/pá szb zs -cz

1973. június 14.

a központi kerületi bíróság csütörtökön ítéletet hirdetett a gáz-lak szolgáltató szövetkezet, illetve a budaörsi öszibarack szakszövetkezet több volt vezetőjének és büntörtsaikkának sorozatos visszaéléseivel kapcsolatos bűnügyben.

az ügyben felelősségre vont 26 személy közül a 34 éves balassa andrás elnök, az 59 éves váczai vilmos a helyettese, a 28 éves polgár gábor anyag- és áruforgalmi elnök, az 59 éves balaton lászló főkönyvelő, a 45 éves harsányi zsolt részlegvezető, a 31 éves dömök lászló osztályvezető, a 30 éves hartai gyula anyagbeszerző, a 42 éves németh ottó építésvezető, a 40 éves matkovszky józsef főépítésvezető volt a gáz-lak szövetkezetnél, az 58 éves aszalós istván pedig elnök, az 52 éves, s egy jelenleg folyó másik perben is vádlottként szereplő dr. benke istván részlegvezető volt a budaörsi szakszövetkezetnél, ahol korábban harsányi, váczai és dömök szintén dolgozott.

a két szövetkezetnél jogosulatlanul végeztek tervezési munkákat; előbb a budaörsi szakszövetkezetben, majd az itteni tervező részleg felszámolása után megalakult gáz-lak szövetkezetben. a budaörsi szakszövetkezetből többen átmentek az új szövetkezetbe, s ott hasznosították a korábban elkészült, de fel nem használt, körülbelül 1 millió forint értékű félkész és kész tervdokumentációt. az elvállalt munkákat megbízás alapján más vállalatoknál dolgozó magántervezőknek adták ki, a bevétel 40 százaléka ellenében. az engedély nélküli tervezésből több mint 2 millió forint nyereséget érteke el. hasonlóképpen engedély nélkül fuvarozási tevékenységet is folytattak a gáz-lak szövetkezetnél. a szükséges tehergépkocsik és sűrűrők megszerzésénél, foglalkoztatásánál különféle visszaéléseket követtek el. a jogosulatlan tervezési és fuvarozási vállalkozáshoz balaton lászló biztosította a pénzügyi feltételeket. ezenkívül szabálytalanul megvásárolták egy magánvilla jelentős részét a szövetkezet irodahelyiségeinek elhelyezésére: a tulajdonost beléptették tagnak, s részére 900 ezer forintot fizettek ki. a szövetkezetnél több esetben jelentős összegben jogtalanul vettek fel bér- és személyi jellegű juttatásokat. az ügyben szintén szereplő 39 éves mally győző, VIII. kerületi ikv műszaki ügyintéző hamis felmérési napló alapján nagy értékben igazolt különféle nem teljesített felújítási, villany- és kaputelefon-szerelési munkákat, aminek alapján mintegy 1 millió forintos tulszámlázás történt.

/folyt.köv./

SZ 1145

-14-

bb.19. /korrupt... 1. folyt./-szb

a bíróság balassa andrást 6 évi, balaton lászlót 5 évi, polgár gábert és dr. benke istvánt 3-3 évi, aszalós istvánt, harsányi zsoltot, váczai vilmost, hartai gyulát, németh ottót, mally győzőt 2-2 évi, dömök lászlót, matkovszky józsefet 1-1 évi szabadságvesztésre, többi társaikat pedig rövidebb tartamu szabadságvesztésre, illetve pénzbüntetésre ítélte. aszalóssal szemben a büntetés végrehajtását idősebb korára és betegségére tekintettel öt évi próbaidőre felfüggesztette. ezenkívül vagyonelkobzás, jogtalan vagyoni előny és elkobzást pótló egyenérték címén mintegy 100 000 forint megfizetésére kötelezett több elítéltet. /mti/

--

bb.20. rendőrségi hírek

a/-cz

1973. június 14.

böhönye község külterületén demes józsef 50 éves nyugdíjas, marcali lakos motorkerékpárjával egy utkanyarban az árokba hajtott és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat folyamatban van.

szerencs és taktaszadám között egy személyvonat elütötte szekernyés istván 44 éves mív-főépítésvezető miskolci lakost, szekernyés a helyszínen meghalt.

szentesen lakásának mellékhelyiségében bölcskei molnár ferenc 65 éves nyugdíjast villanymotor szerelése közben hálós áramütés érte. a baleset oka: a vezeték zárlatos volt, a villanymotor nem volt leföldelve, a vizsálat folyamatban van. / mti/

--

bb.21. román szövetkezeti delegáció a hajduságban

vid/kz/a/-cz

1973. június 14.

román szövetkezeti gazdák érkeztek csütörtökön hajdu-bihar megyébe. egy hetes magyarországi tartózkodásuk során tanácskoznak a három hajdusági tsz területi szövetség vezetőivel állattenyésztési központokat, öntöző telepeket tekintenek meg, megismerkednek a hajdusági szövetkezeti közös vállalat munkájával.

a román szövetkezeti küldöttség tagjait csütörtökön fazekas károly a hajdusági tsz szövetség titkára tájékoztatta hajdu-bihar megye mezőgazdaságának helyzetéről, eredményeiről és terveiről. /mti/

11.05/a

SZ 1150

- 15 -

bb.22. június 23-29: uttörőolimpia dunaujvárosban - tiz sport-
ágban 1600-an állnak rajthoz

vid/kz/a-cz

1973. június 14.

- egy hétfőig a sportoló uttörőké lesz dunaujváros - jelen-
tették be csütörtökön dunaujvárosban, az arany csillag szálló-
ban rendezett sajtótájékoztatón. kórén sándor, az uttörőolimpia
szervező bizottságának elnöke, az mszmp dunaujvárosi bizottsá-
gának titkára elmondta, hogy tiz sportágban 1600 serdülő spor-
tolót várnak, a küzdelmek közül csak a hajómodellezést rendezik
távolabb, a velencei-tavon, agárdon.

a legifjabb sportolókat mini-olimpiai faluban helyezik el,
ez alkalommal avatják fel a kohász sporttelepen a fedett torna-
csarnokot. a megnyitőünnepséget június 23-án este felvonulással,
tűzijátékkal teszik emlékezetessé, a versenyek szüneteiben séta-
hajózás, vidám műsorok, a dunai vasmű és a papírgyár megtekinté-
se szerepel a programban. a ix. uttörőolimpia június 29-én este
felvonulással, játék-és táncesttel ér véget. /mti/
--

bb.23. korrózióvédelmi ankét - uj,, festékgyár,, szegeden

vid/a/-cz

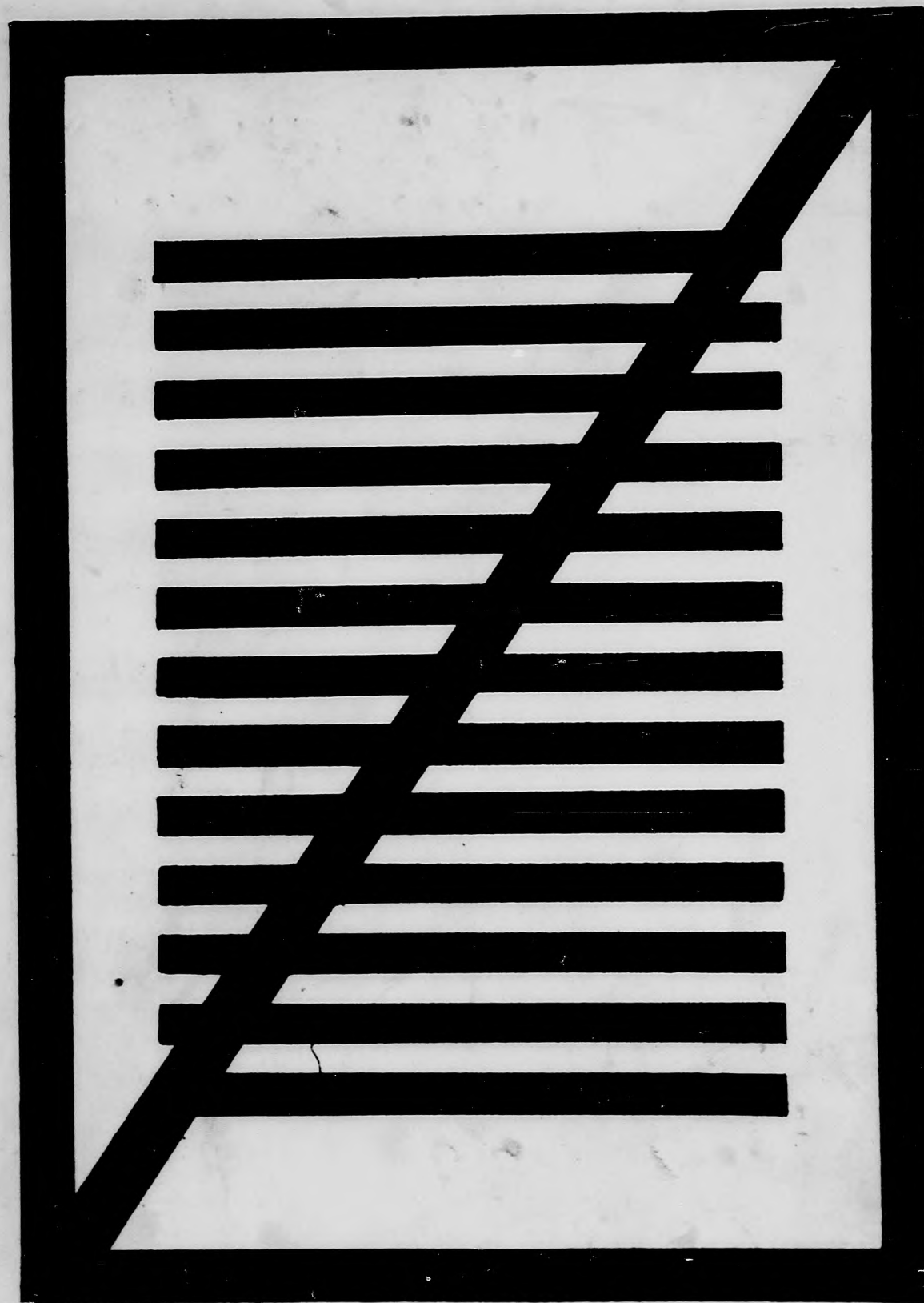
1973. június 14.

a gépipari tudományos egyesület nemrégiben alakította meg
szegedi korróziós szakosztályát, amelynek programját főképpen
szegedi egyetemi kutatók, illetve velük együttműködve a buda-
lakk szegedi új gyáregységének szakemberei dolgozták ki. ankét-
sorozatot szerveztek, ; az iparban, főként pedig a mezőgazdasá-
gi gépekben évente sokmillió károkat okozó korrózió elleni
védekezés módjait vitatják meg. csütörtökön szegeden gyűltek
össze a fémipari-, illetve mezőgazdasági gépeket gyártó üzemek
szakemberei szegedről, makóról, hódmezővásárhelyről. a budalakk
gyárának tanácsstermében főképpen ennek a korrózióvédelmet-
szolgáló nagy vállalatnak a termékeiről tanácskoztak. a buda-
lakk szakemberei egyebek között elmondották, hogy befejezés előtt
áll a szegedi gyáregységük kialakítása, amelyre több mint 40 mil-
lió forintot fordítottak. a terv szerint már ebben az évben körül-
belül 80 különféle épület-, fém- és fa bevonására alkalmas festő-
illetve korrózióvédelmi anyagot gyártanak körülbelül 100 millió
forint értékben. /mti/
--

Sz 1220
11.45/a

- 16 -

bb 48. a szaralevél ki színtérkép

bb.22. június 23-29: uttörőolimpia dunaujvárosban - tíz sportágban 1600-an állnak rajthoz

vid/kz/a-cz

1973. június 14.

- egy héttig a sportoló uttörőké lesz dunaujváros - jelentették be csütörtökön dunaujvárosban, az arany csillag szállóban rendezett sajtótájékoztatón. kórén sándor, az uttörőolimpia szervező bizottságának elnöke, az mszmp dunaujvárosi bizottságának titkára elmondta, hogy tíz sportágban 1600 serdülő sportolót várnak, a küzdelmek közül csak a hajómodellezést rendezik távolabb, a velencei-tavon, agárdon.

a legifjabb sportolókat mini-olimpiai faluban helyezik el, ez alkalommal avatják fel a kohász sporttelepen a fedett tornacsarnokot. a megnyitőünnepséget június 23-án este felvonulással, tűzijátékkal teszik emlékezetessé, a versenyek szüneteiben séta-hajózás, vidám műsorok, a dunai vasmű és a papírgyár megtekintése szerepel a programban. a ix. uttörőolimpia június 29-én este felvonulással, játék-és táncesttel ér véget. /mti/

bb.23. korrózióvédelmi ankét - uj,, festékgyár,, szegeden

vid/a/-cz

1973. június 14.

a gépipari tudományos egyesület nemrégiben alakította meg szegedi korróziós szakosztályát, amelynek programját főképpen szegedi egyetemi kutatók, illetve velük együttműködve a budalakk szegedi új gyáregységének szakemberei dolgozták ki. ankét-sorozatot szerveztek, az iparban, főként pedig a mezőgazdasági gépekben évente sokmillió károkat okozó korrózió elleni védekezés módjait vitatják meg. csütörtökön szegeden gyűltek össze a fémipari-, illetve mezőgazdasági gépeket gyártó üzemek szakemberei szegedről, makóról, hódmezővásárhelyről. a budalakk gyárának tanácstermében főképpen ennek a korrózióvédelmet-szolgáltató nagy vállalatnak a termékeiről tanácskoztak. a budalakk szakemberei egyebek között elmondották, hogy befejezés előtt áll a szegedi gyáregységük kialakítása, amelyre több mint 40 millió forintot fordítottak. a terv szerint már ebben az évben körülbelül 80 különféle épület-, fém- és fa bevonására alkalmas festő- illetve korrózióvédelmi anyagot gyártanak körülbelül 100 millió forint értékben. /mti/

11.45/a

- 16 -

bb 48. a szarajevói kis színházak fesztiválja

gné um la

1973. június 14.

aranykeszoruval tüntette ki darvas ivánt, a vigszínház művészt, a színház márciusi jugoszláviai vendégjátéka keretében bemutatott gogol monodráma - egy örült naplója - címszerepében nyújtott alakításáért. a fesztivál zsűrije első ízben ítélte oda külföldi színművészeknek a kitüntetést, amelyet dr. malonyay dezső, a művelődésügyi minisztérium színházi főosztályának vezetője csütörtökön adott át darvas ivánnak a vigszínházban. /mti/

ább 49. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

um la

áoue. június 14.

28. magyar-spanyol kamarai tagozati ülés
29. az állami biztosító sajtótájékoztatója
30. magyar-szovjet szerződésalkötés számítógépek szállításáról
31. husz festőművész kiállítása veszprémben
32. virágzik a szőlő
33. új mentőállomás
34. magyar műszerek a chilei főiskolák részére
35. az „olvasó népert,, mozgalom tanácskozása
36. népfront-segítség a falusi beruházásokhoz
37. miskolci nemzeti színház
38. újabb zenélő udvar a várban
39. „a nyomtatott betű útja a kisalföldön,,
40. amerikai egyetemi kórus
41. karel skala kiállítása
42. olvasópró a gül baba türbéjénél
43. vizsgáznak a nóniusok
44. gabonaipar
45. cámpora távirata losonczihoz
46. péter rózsza székfoglalója az akadémián
47. indiai kereskedelmi miniszter
48. darvas iván
49. hírjegyzék

17.55/um

NA-18

- 31 -

bb 50. jaroslav grus kiállítása az ernst muzeumban

t zsu/pf um la

1973. június 14.

Jaroslav Grus cseh tájékepfestő mintegy 160 festményével és rajzával első ízben mutatkozik be a magyar közönség előtt. Az Ernst Múzeumban, csütörtökön megnyílt tárlatra a magyar-csehszlovák kulturális munkaterv alapján került sor. Ez a gyűjteményes kiállítás Budapestet megelőzően Romániában is megérdemelt sikert aratott, de a művész alkotásai Európa-szerte és az egyesült államban is ismertek.

Jaroslav Grus munkássága során márszámos kitüntetésben részesült, 1972-ben a csehszlovák képzőművészeti szövetség elnökévé választották.

Kiállítását otakar Holan, a csehszlovák szocialista köztársaság kulturális miniszterhelyettese és Demeter Sándor, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese nyitotta meg. Megjelent Frantisek Dvorsky, csehszlovákia és dr. Ziga Vödusek, Jugoszlávia magyarországi nagykövete is. A tárlat július 8-ig tekinthető meg. /mti/

-. -

bb 51. időjárásjelentés

pf/um la

1973. június 14.

A meteorológiai intézet jelenti 1973. június 14-én, csütörtökön este:

hővösebb idő

Várható időjárás péntek estig: időnként borultságig megnövekvő felhőzet, többfelé eső, zivatar. Élénk, többfelé erős, viharos lökésekkel kísért északnyugati-északi szél, a nappali felmelegedés gyengül. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken a dunántúlon 17-20 fok, keleten 21-24 fok között. /mti/

-. -

- 32 -

19.25/um

M 1940

bb. 52. az iráni nagykövet búcsukoktélja

zsu/pf ág la

1973. június 14.

Mohammad Hassan Puyani, az iráni császárság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete végleges elutazása alkalmából a nagykövetség épületében pénteken búcsukoktételt rendezett.

Az eseményen megjelent dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, Garai Róbert külügyminiszterhelyettes, politikai, gazdasági kulturális és társadalmi életünk számos ismert személyisége. Ott volt a budapesti akkreditált képviselők több tagja. /mti/

-. -

bb. 53. autóbusz és trolibusz összeütközése - husz könnyű sérült

ms/la ág

1973. június 14.

Csütörtökön este hat óra után a népköztársaság útja és az Izabella utca sarkán összeütközött egy, az etele tér felé tartó 1-es autóbusz a keleti pályaudvar irányába haladó 76-os trolibusszal. A karambol husz könnyű sérültjét a mentők kórházba szállították. /mti/

-. -

20.45/ág

- 33 -

M 2000

bb. 54. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig:

ág la

1973. június 14.

- 50. jaroslav grus kiállítása
 - 51. időjárásjelentés
 - 52. az iráni nagykövet búcsuukoktélja
 - 53. autóbusz és trolibusz összeütközése
 - 54. hírjegyzék
- /mti/

- v é g e -

2050/ ág

- 34 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztők: koncz antal
lakatos erzsébet

M 2050

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

b...1. faluvégi - beszéd

a/zs

1973. június 14.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dr. faluvégi Lajos pénzügyminiszter parlamenti exposéját, amely csütörtökön hangzik el. az anyag e m b a r g ó s , csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelt országgyűlés!
kedves képviselő elvtársak !

már az elmúlt év közepétől mérlegre került a tavalyi gazdasági folyamatok értékelése. társadalmi-politikai vezető testületeink állásfoglalásai és határozatai közismertek, ezek valóraváltásán dolgoznak a gazdálkodó szervek. most, hogy a kormány megbízásából az 1972. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolóhoz kérem szíves figyelmüket, arra hivatkozom, hogy a jó gazdának akkor is kell pontos, végső számadást készítenie, amikor a gabona a csürben, a jövő évi mag már a földben van.

az országgyűlés tavaszi ülészakán a iv. ötéves terv eddigi teljesítéséről az a kép alakult ki, hogy tervszerű és következetes munkával a kijelölt uton haladunk. a gazdasági életben időnként felmerülő zökkenők ellenére sem veszítettük szem elől a fő célokat. 1971. végén a fejlődés folyamatosságáért, a külső és belső egyensúlyviszonyok javításáért tett intézkedések helyesek és eredményesek voltak. ez tükröződik a tavalyi év összességében kedvező mérlegében.

a népgazdaság elmúlt évi fejlődése három - többé-kevésbé mindig időszerű - szempontból minősíthető: a növekedés üteme, a fő arányok, és a pénzügyi egyensúly oldaláról. 1972-ben a népgazdaság az előző két évinél kiegyensúlyozottabban növekedett, a fejlődés fő arányai megfeleltek a iv. ötéves tervben előirányzottaknak. a nemzeti jövedelem valamivel több mint 5 százalékkal nőtt, az ipar 6.3 százalékos, a mezőgazdaság 4.5 százalékos, a kivitelező építőipar 3 és a kereskedelem 5 százalékos bővüléséből adódóan. a nemzetközi összehasonlítás azt jelzi, hogy gazdaságunk növekedési üteme ebben az évben valamivel alacsonyabb volt a kgst országok átlagánál, a termelékenység megfelelően nőtt, exportunk kiemelkedően lendületes volt.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi-....1.folyt./-a

pénzértékben számontartott nemzeti vagyonunk 7.2 százalékkal, kerekén 100 milliárd forinttal gyarapodott.

a fő népgazdasági arányokat ott sikerült javítani, ahol 1970-71-ben kedvezőtlen irányzatok érvényesültek. csökkent a felhalmozási hányad, jobbá vált a nemzeti jövedelem termelésének és felhasználásának összhangja. a belföldön felhasznált nemzeti jövedelem, ezáltal alatta maradt a termelésnek, ezáltal több termék jutott az exportra, a külső egyensúly javítására.

az 1972. évi tervnek az volt az egyik fontos célja, hogy a beruházások volumene ne haladja meg az előző évi igen magas színvonalat, csillapodjék a beruházási javask kereslete. a szocialista szektor egészét nézve ez teljesült. a beruházási ráfordítás - változatlan áron - 2 százalékkal az 1971. évi alatti volt. ennek többnyire előnyös kisugárzása van, de nem gondolhatjuk, hogy a beruházások fékezése önmagában képes megszüntetni, a beruházási tevékenység gyenge szervezethez. harmonikusabb volt a beruházási törekvések és lehetőségek viszonya, csökkent az elutasított építési igény. a központi elhatározáson alapuló beruházások körében is éreztette hatását az erők jobb összpontosítása, az, hogy a népgazdaság teherbíró képességét megfontoltabban vettük figyelembe. óvakodnunk kell azonban a túlzott megelegedettségtől, a folyamatban lévő nagyberuházásoknak ugyanis mintegy 2/3-a továbbra is a tervezettnél hosszabb idő alatt lép be a termelésben. bár a befejeződő 19 egyedi nagyberuházásból 17 műszakilag megvalósult, 7-nél a járulékos létesítmények egy része nem készült el időben. a befejezetlen állomány - igaz, lassabb ütemben - de még mindig nőtt. az előrejelzések mutatják, hogy az idén a beruházási tevékenység tovább javul, a iv. 5 éves terv céljait teljesítjük. ügyelni kell azonban, hogy elkerüljük a beruházási fellendülésből és visszafogásból adódó egyenetlenségeket; a gyorsan megtérülő befektetéseket előtérbe állító - szelektív beruházáspolitikánk hatásai pedig elevenebben érvényesülhessenek.

/folyt.köv./

parlament

bkk.21. / faluvégi....2.folyt./-a

a felhalmozáson belüli arányok is egészségesen változtak. a készletnövekedés az előző évnek a fele, vagyis nemzeti jövedelmünkben 20 milliárd forint helyett 10 milliárd forintot kellett a készletek gyarapodása miatt lekötöni. kedvező az is, hogy ennek közel 1/3-a az élelmiszergazdaságra jutott. 1973-ban viszont számolni kell a belföldi gyártású és importált anyagok, alkatrészek fokozott pótlásával. fontos, hogy ezek a szükségletekhez igazodó, jól eladható áruk legyenek, és az egész készletgazdálkodás a folyamatos termelést és kereskedelmi munkát támassza alá.

a belső-külső egyensúly viszonyt kifejező külkereskedelmi és fizetési mérlegünk aktív volt. exportunk mintegy 22 százalékkal nőtt, importunk alig változott. ismeretes, hogy külkereskedelmi forgalmunk kétharmadát a szocialista országokkal bonyolítjuk, hosszabb távra visszatekintve kiegyensúlyozottan. most az aktívumra alapozva bátrabban bővíthető a szocialista országokból származó import, ezt hitel és költségvetési eszközökkel is támogatjuk. a szocialista országokkal folytatott széleskörű gazdasági együttműködést segíti a kgst országok valutáris és pénzügyi rendszere, amint azt a kgst - legutóbbi - xxvii. ülészakáról kiadott közlemény megállapította. az integrációval együtt jár a továbbfejlesztés igénye is, főleg az ár és valutáris rendszer összehangolása és a sokoldalú elszámolások tökéletesítése, a közös valuta révén.

kielégítően bővülnek kapcsolataink a tőkés és a fejlődő országokkal. eredményeink alapján, nemzetközi fizetőképességünk elismert, külföldi megítélése kedvező. követeléseink, tartozásaink összetétele lejárati és valuta-nemek szerint egyaránt megfelelő, a tőkés valutapiacok megújuló bizonytalanságai azonban óvatosságra intenek. az export dinamikája az idén folytatódik, annak ellenére, hogy a lezajlott száj-és körömfájási járvány miatt az állati termékek kivitele ebben az évben alacsonyabb lesz, mint tavaly volt.

/folyt.köv./

bkk.1./ faluvégi....3.folyt./-a

exportképességünk és a világpiaci konjunktúra előnyös feltételeket jelentenek ahhoz, hogy vállalatunk az emelkedő importárak ellenére a külkereskedelmi cserearányokat javítsák. a népgazdaság pénzügyi egyensúlyának megbízható jelzőrendszerre az állami költségvetés helyzete. amikor az 1972. évi állami költségvetést előterjesztettem, szoltam arról, hogy az egyensúly javításának első fokozataként a bevételek és a kiadások növekedésének összhangját kell megteremteni. most azt jelenthetem a tisztelt országgyűlésnek, hogy ezt a feladatot teljesítettük, a költségvetés bevételeinek 9.3 százalékos növekedési üteme meghaladta a kiadások 8.8 százalékos bővülését. a növekmény egyensúlyát tehát sikerült elérni. a korábbi hiány nagy része azonban még fennmaradt. az állami költségvetést 2.6 milliárd forint hiánnyal zártuk, ami 600 millió forinttal kisebb a tervezettnél és kevesebb az előző évinél is. ezt banki hitelforrásokból, megtakarításokból fedeztük.

a költségvetés bevételei 209.4 milliárd forintot értek el, ami 3.3 milliárd forinttal kisebb, a kiadások összege 212 milliárd forint, ez 3.9 milliárd forinttal alacsonyabb mint amennyire számítottunk. végeredményben a költségvetés - a nemzeti jövedelemhez viszonyítva - kevesebbet központosított, mint azt előirányoztuk és ilyen feltételek mellett is javult az egyenleg.

miért alacsonyabbak a költségvetési bevételek és kiadások a tervezettnél?

az állami költségvetés bevételeinek 83 százaléka a vállalatoktól és szervezetektől származik. gazdálkodó egységeink 12.4 milliárd ft-tal növelték befizetéseiket az 1971-évihez képest, de a tőlük várt jövedelem még így is 4.9 milliárd forinttal a tervezett alatt maradt. ennek alapvető oka, hogy a nyereségadó befizetés, a külkereskedelem és a nemtermelő ágazatok kivételével, valamennyi más népgazdasági ágban némileg kisebb a költségvetési előirányzatnál.

/folyt.köv./

bkk.1./ faluvégi....4.folyt./-a

a lakossági adó és illeték bevételek nőttek az év folyamán. ezen belül - társadalmi és gazdasági indokok alapján - fokozódott a magas jövedelműek adója. az évi 100 ezer forintot meghaladó jövedelemmel rendelkező kisiparosok például az adózók 5 százalékát teszik ki, viszont az erőteljesebb, progresszív adóztatás miatt, ők fizetik az adók mintegy 40 százalékát.

az 1972-ben a költségvetés kiadásaiból felhalmozásra 45.9 milliárd forintot fordítottunk, amely az előirányozottnál 2,3 milliárddal kevesebb, de az előző évinél 10 százalékkal több. a nagyberuházások lassabban készültek, mint terveztük, emiatt 1 milliárd forinttal kisebb összeget tudtak csak felhasználni.

a költségvetési támogatások összege 55.5 milliárd forint, ami 800 millió forinttal alacsonyabb a tervezettnél, elsősorban azért, mert a végrehajtott termelő árrendezések és a lanya importforgalom a támogatási igényeket mérsékelte. a költségvetés jövedelemelvonási és elosztási szerkezetének arányait, a gazdasági növekedés ágazati megoszlása és az árrendszer befolyásolja.

az iparból származik a nemzeti jövedelemnek csaknem a fele. a költségvetési bevételek növekményében is elsődleges az ipar aránya, sőt, nagyobb mértékű a részese a központi pénzalap bevételeinek gyarapításában, mint a nemzeti jövedelem többletének előállításában. külön aláhuzom, hogy azoknak az ágazatoknak a termelése futott fel gyorsabban, amelyeknek jövedelmezősége jobb az átlagosnál. egyes ipari vállalatok befizetéseinek tervszerűsége nem volt ennyire kedvező, mert még mindig elég lassú a nem kifizetődő termelés visszacszerítése és a korszerű termékek előretörése. az ipari beruházások terjedelme a költségvetésből 1972-ben tovább nőtt, költségvetési támogatásokból való részaránya is valamit emelkedett.

a mezőgazdaság a nemzeti jövedelemhez - a tervezettnél meghaladóan - mintegy 17 százalékkal, a központosított jövedelmekhez 5 százalékkal járult hozzá. ez az ágazat nemcsak a költségvetési, hanem a külgazdasági egyensúly szempontjából is jelentős, mert a népgazdaság exportbevételeinek tekintélyes hányadát adja.

/folyt.köv./

bkk.1./ faluvégi....5.folyt./-a

a mezőgazdaság a folyó termeléshez és beruházási támogatás céljára a költségvetés kiadásainak mintegy 10 százalékát kapta. bár a beruházási juttatások 1972-ben csökkentek, már az év folyamán intézkedések születtek a szarvasmarhatenyésztés a és az intenzív növénykultúrák fejlesztésére, amelyek ezen ágazatokban a termelés fellendítését célozzák. a megtermelt nemzeti jövedelem egyharmada a népgazdaság egyéb területeiről, mindenekelőtt a forgalmi szférából ered. külön említésre méltó, hogy a külkereskedelmi tevékenység bővülése - változatlan támogatás mellett - az államháztartás számára terven felüli bevételt hozott.

az 1972. évi költségvetés végrehajtása alapján végeredményben megállapítható, hogy - a több szempontból gondot okozó 1970-es és 71-es évek után - a gazdaság fejlődésében és az egyensúlyviszonyokban kedvező irányzatok bontakoznak ki, különösen az elmúlt év második felében megtett intézkedések hatására. a sikerek láttán sem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy a magasabb társadalmi, szociális célok elérésének feltétele az erőforrások és a jövedelmek állandó gyarapítása.

tisztelt képviselő elvtársak !

a népgazdasági folyamatok mögött a vállalatok, szövetkezetek tevékenységének eredményi és gondjai húzódnak meg. mit mondhatunk összességében az elmúlt év vállalati gazdálkodásáról ?

a lényeg tömören ez: gazdálkodásunk egészében eredményes volt, bár némileg nagyobb jövedelem lenne kívánatos !

a vállalatok és szövetkezetek nyeresége 93.5 milliárd forint, ami csaknem 11 százalékkal nagyobb az előző évinél. az iparvállalatok nyeresége több mint 49 milliárd forint, amiből a kisipari szövetkezeteké 5.4 milliárd forint. a gazdálkodó egységek 43 milliárd forint fejlesztési alapot, valamint 10.5 milliárd forint részesedési alapot képezhettek. a tartalék-alapok elérték a 14 milliárd forintos összeget. 1972-ben 8.4 százalékkal gyarapodott a vállalatok és a szövetkezetek vagyona.
/folyt.köv./

bkk.1./ faluvégi....6.folyt./-a

a nyereség növekedése nagyjából a termelés bővüléséből, kisebbrészt a gazdálkodás hatékonyságának javulásából származott.

az iparvállalatoknál egységnyi termékhez kevesebb anyag-és bérköltséggel állítottak elő, de a ráfordítások színvonala korántsem csökkent a tervezett mértékben. az u.n., általános költségek, aránya mérséklődött ugyan, azonban viszonylag még mindig magas, ami a vállalati irányítás és igazgatók túlméretezettségét jelzi.

kedvezőtlen az is, hogy egyes új kapacitások üzemelése és a nagyarányú korszerűsítés - az építőanyagiparban például - jelentékenyen növeli a költség szintet, holott az új létesítményektől éppen nagyobb jövedelmet várunk. a költségvetés és a vásárlók szempontjából egyaránt elfogadhatatlan, hogy három nagy cipőipari vállalatunknál a reklamációkból származó többletköltség emésztette fel a nyereség egyharmadát, felét. egyébként 1972-ben a veszteséges iparvállalatok száma 11 volt, a veszteség összege 100 millió forintot tett ki.

a gazdálkodásban még mindig sok lazaságot tapasztalhatunk a költség-, az önköltségszámítás és az áralkuláció területén. ezek a hiányosságok nehezítik annak gyors és egyértelmű megállapítását, hogy egyes vállalatok áremelése mikor indokolatlan, esetleg mikor tisztességtelen a haszon. ilyen megfontolásból javítjuk a kalkuláció rendszerét, az árvetés és önköltségszámítás összhangját. szigorúban megköveteljük a kalkulációs szabályok betartását és a jövőben rendszeresebben ellenőrizzük azt a pénzügyi revízió keretében is.

a mezőgazdasági üzemekben a központi áremelési intézkedések hatására és saját erőfeszítéseik nyomán egészséges fejlődés indult meg olyan termelési ágazatokban, amelyekben korábban a munkaerőhiány és az alacsony jövedelmezőség okozott nehézségeket. a termelőszövetkezetek bruttó jövedelme 2.6 százalékkal nőtt. a saját fejlesztési alap 9.5 százalékkal, a részesedési alap 3.3 százalékkal volt több mint egy évvel korábban.
/folyt.köv./

parlament

bkk.1./faluvégi....7.folyt./-a

a leggyorsabban a tartalékalapok nőttek, színvonaluk azonban még nem elegendő a biztonságos gazdálkodáshoz, a mezőgazdasági szövetkezetek közös vagyona megközelíti a 90 milliárd forintot. a reménykeltő átlagos eredmények mögött nagy eltérések tapasztalhatók. a jó mezőgazdasági év ellenére is nőtt a veszteség és az alaphiány a szövetkezetekben. az elmúlt év végén 217 - zömmel mostoha természeti viszonyok között működő - szövetkezetünk gazdálkodása-

hoz majdnem 1 milliárd forint rendkívüli állami segítséget kellett nyújtani. ezek egyharmadánál már 1970-ben vagy 1971-ben szükség volt ilyen állami beavatkozásra. ugyanakkor mintegy 350 szövetkezet olyan anyagi feltételekkel rendelkezik, hogy szinte teljes termelését hitel nélkül, önmaga képes finanszírozni.

a differenciálódást sok - a jövőben mélyebb elemzést igénylő - ok váltja ki. összefügg a természeti feltételekkel, a vagyoni helyzettel, a foglalkoztatottak számának alakulásával, a termelési szerkezettel, a mezőgazdaságban történeti iparszerű termeléssel, de nem utolsósorban a szervezethez és a vezetéshez. ezek a körülmények mind befolyásolják a személyi jövedelem alakulását. a közösből származó személyi jövedelmek összege mintegy 3 százalékkal nőtt; csökkent viszont a dolgozók száma, s az egy főre jutó munkadíj, bér-és részesedés, együtt 10 százalékkal emelkedett. egyes szövetkezeteken belül a jövedelmek között némi kiegyenlítődés figyelhető meg.

képviselő elvtársak !

eredményeink mind az iparban és a mezőgazdaságban, mind a népgazdaság más területein, akkor tartósak, ha a fejlődést a gazdálkodás hatékonyságának javulása alapozza meg. erről szólva, ezúttal három kérdéskört érintek: a gazdaság szerkezetét korszerűsítő fejlesztési tevékenységet, a termékszerkezet átalakítását célzó törekvéseket, valamint a vállalati tartalékokat feltáró szervezési munkát.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./faluvégi....8.folyt./-a

rátérve a központi fejlesztési programokra, 1972-ben előre haladtunk az alumíniumipari, a földgázfelhasználási, a petrokémiai, a számítástechnikai, a közúti jármű és a könnyűszerkezetes programok megvalósításában. ezekre a költségvetés a múlt évben mintegy 3 milliárd forintot adott, hitel és kölcsön formájában pedig további 2 milliárd forint állt rendelkezésre.

sajnos hozzá kell tenni, hogy még a központi fejlesztési programok beruházásainál is előfordul hiányos előkészítés, a vállalati és állami források összehangolása körüli hiúzavona, a befejezések elhúzódása, indokolatlan költségföbbletek és a szervezetlenség másutt is jellemző fogyatékoságok. ezek elkerülésével valamivel nagyobb lehetett volna a vállalati és a költségvetési jövedelem a végehajrás mai szakaszában is.

vállalataink fejlesztési munkájáról általános jellemzőként elmondhatom, hogy 1972-ben fejlesztési eszközeiket elsősorban a folyamatban lévő beruházásokra összpontosították.

tulnyomórészt a korábbi évek döntései miatt, 51 ipari és építőipari vállalat kerekén 5 milliárd forint összegű fejlesztési alaphiányt kellett rendezni, mert a fejlesztési alapokat terhelő kötelezettségük ennyivel haladta meg a forrásokat. ehhez több mint 2 milliárd forint közvetlen vagy közvetett költségvetési juttatásra és csaknem 2.3 milliárd forint bankhitel kibocsátására, illetve visszafizetésének meghosszabbítására volt szükség. a fejlesztési alaphiányt nagyrészt az idézte elő, hogy kötelezettségeikről döntve túlzott derűlátással számolták a nyereséget, de közrejátszott ebben a beruházások költségnövekedése és a nem kellően felmért tartós forgóeszköz szükséglet is.

a tapasztalatok miatt változatlanul helyesnek és szükségesnek tartjuk, hogy a vállalatok beruházásaik megkezdésekor tartalékokat képezzenek, nehogy a kivitelezés folyamán kerüljenek nehézségek közé. az idén, a tavalyinál kedvezőbb a helyzet: nem növeljük az állami elvonásokat, jobban ellenőrizzük az árakat, és reméljük, hogy a vállalatok is megértették a tanulságokat.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1.faluvégi....9.folyt./-a

a hatékonyság javításának legfőbb forrása a szükségletekhez jobban igazodó gazdaságosabb termékszerkezet. erről s szólva néhány követendő példát említhetek, a hungária műanyagfeldolgozó vállalatnál és a borsodi vegyi kombinátnál párhuzamosan gyártott granulátumok és műanyagcsövek termelésének szakosításával javult a kapacitások kihasználása és emelkedett mindkét termék jövedelmezősége. a gyógyszeripari vállalatoknál kisebb beruházásokkal és műszaki fejlesztéssel a gyártás technológiája és a felhasznált alapanyag alkalmas növényvédőszerrel előállítására. ez az új tevékenység jól jövedelmezhet, a hazai és külföldi kereslet pedig távlatokban is előnyös értékesítési lehetőségeket ígér.

a sikeres kezdeményezések arra mutatnak, hogy sok tartalék van még a vállalatoknál, csak élniük kell az önállóság adta lehetőségekkel és bátrabban kell új utakat keresniük a műszaki fejlesztésben, a termelési technológiában és a piacon.

igaz, nem minden vállalat lehetősége egyforma, saját adottságainak megváltoztatására, ezért van szükség időbbször az irányító szervek segítő kezére. a kormányzati szervek külön foglalkoznak azzal a hat, zömmel gépipari nagyvállalattal, amelyeknek termelési szerkezetátalakítási igénye olyan nagymérvű, hogy azt saját erejükből nem tudják megvalósítani. konkrét döntések ezidáig három vállalat - a vörös csillag traktorgyár, a magyar hajó és darugyár, a hajtómű és felvonó gyár - jövőjéről születtek, egyes gazdaságtalan gyártmányok megszüntetésére, külpiacokon is versenyképes, jövedelmező, új termékek gyártására, a technológia korszerűsítésére. ez év második felében napirendre kerül a többiek ügye is. a szükséges személyi jövedelmet és fejlesztési kedvezményeket az állam biztosítja. ezért azt várjuk, hogy az itt dolgozó munkások, műszakiak alkalmazottak megértik az állam helyes szándékait és akkor az intézkedések mielőbb meghozzák gyümölcsüket.

a vállalati munka-és üzemszervezést vizsgálva némi előrehaladásról számolhatok be.
/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi-....10.folyt./-a

a szakminisztériumok utmutatásai és ellenőrzése mellett az elmúlt évben 65 vállalatnál mintaszervezéseket kezdtek. három nagyvállalatnál - a zalaegerszegi ruhagyárban, a szerszámgépipari műveknél és a 43.sz. állami építőipari vállalatnál - az erőfeszítések már figyelemre méltó előnyökkel jártak. mindhárom vállalatnál a korszerű termelési szervezés a belső tartarék kihasználásának útja. a zalaegerszegi ruhagyárban például a folyamatos gyártás bevezetésével 35 százalékkal növelték a termelékenységet. a siker alapja ezekenél a vállalatoknál az, hogy már a terv elkészítésébe bevonták a dolgozókat.

az előrehaladás mellett azonban tény az is, hogy számos vállalat mindmáig csak az előkészítésnél tart, néhány pedig inkább csak formálisan látott hozzá. afféle holtpontra vannak, amely nem áll egyébből, mint meddő tanácskozásokból és általános szempontok megfogalmazásából. sokhelyütt csak addig jutottak, hogy létrehozták vagy bővítették a szervezőapparátust, amin - konkrét feladatok híján - egyelőre többlet lehet okoz. hangsúlyozom, hogy a munka-és üzemszervezés nem külön apparátus, hanem a vállalati vezetés feladata és része. a munkát minden területen a vállalat egészének szempontjából kell megszervezni. a súlypont természetesen olyan kérdéseken van, mint az egyenletes foglalkoztatás, a folyamatos anyagellátás, a beruházások jobb előkészítése, a felesleges adminisztráció megszüntetése, a vállalati belső irányítás tökéletesítése, stb. elgondolkoztató, hogy miközben az iparban foglalkoztatott munkások létszáma 1970. óta lényegében nem változott, az alkalmazottaké kerekén 19 000-rel emelkedett, a műszaki dolgozók létszáma 6 000-rel, az adminisztratív alkalmazottaké 11 000-rel, míg a kisegítők száma 2 000-rel nőtt. ez azt mutatja, hogy az ügyvitel korszerűsítése lassan megy, az új adminisztrációs kötelezettségek mellett nem építik le a régi, már feleslegessé vált rutin munkát. ilyesmit lenetetlen mindenütt központi utasításokkal megoldani: saját körülményeit valamennyi gazdasági szervezetnek önkritikusan kell vizsgálnia és önerőből kell gátat vetnie az egészségtelen folyamatoknak. nemcsak milliós értékű komputerek üzembeállításával, nem is csak szervezési apparátusok létesítésével, hanem az ésszerűtlenségek elleni gyakorlati, rendszeres fellépéssel.
/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi-.....11.folyt./-a

a vállalatok gazdálkodási körülményeit a gazdaságpolitika, a külső feltételek és a szabályozó rendszer együttesen határozzák meg. mivel a szabályozó rendszer megfelelően szolgálja gazdaságpolitikánk valóra váltását, alapvető módosítását az idén nem tervezzük, tehát 1974-re nyugodtan előre tekinthetnek már a vállalatok.

már látható, hogy az évtized második felében még szükségesebb lesz az együttműködés a legmodernebb technikával. erre kényszerít az is, hogy egyre kevesebb lesz a munkáskéz, amit egyre hatékonyabb gépekkel kell pótolni.

a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban széles körben kibontakozó új lehetőségek rugalmasabb gazdálkodási formákat és módszereket követelnek, a fejlődés kiváltja a belső integrációs folyamatok gyorsulását is. az v. ötéves tervhez kapcsolódva - az alapelvek megőrzése mellett - a közgazdasági, pénzügyi szabályozás olyan továbbfejlesztését tervezzük, amely mindezt, lehetőségeinkhez képest figyelembe veszi. a módosításra 1975-ben kerül sor. az időpont megválasztásával is arra törekszünk, hogy a vállalatok idejében, már a változó feltételek ismeretében készíthessék el középtávu terveiket.

kedves képviselő elvtársak!

életszinvalunk sok olyan tényezőtől függ, amely a költségvetéshez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódik. részletesebben szólok egy, a költségvetést legközvetlenebbül érintő témáról, a társadalmi közös fogyasztásról, vagy másként: a költségvetési szervek kiadásairól. a több mint 20 000 egészségügyi-, kulturális és kommunális intézmény szolgáltatásai egyre nagyobb szerepet töltenek be életkörülményeinkben. működtetésük és eszközeik felújítása 1972-ben 87.5 milliárd forintba került, amiből a tanácsok 24.5 milliárd forintot használtak fel. a tanácsok ezen kívül még fejlesztési alapjukból 19.7 milliárd forintot fordítottak az ellátás hálózatának bővítésére.

/folyt.köv./

m

parlament

bkk.1./ faluvégi-.....12.folyt./-a

még a pénzeszközöknél is tekintélyesebb az az erkölcsi forrás, amelyre a társadalmi feladatok megvalósításánál támaszkodhatunk, mint azt a nemrég lezajlott tanácsválasztások is bizonyítják. a közéleti tenniakarás, a szocialista demokrácia folyamata újabb és újabb helyes célokat, megoldandó feladatokat hoz felszínre, de anyagi feltételeinek csak fokozottan lehetünk eleget. ezért is kell elvárni az eszközök ésszerű felhasználását nemcsak a vállalatoktól, hanem a tanácsoktól és a költségvetési szervektől is.

a tanácsok gazdasági döntései az elmúlt évben megapozottabbakká váltak. ez részben annak tudható be, hogy 1972-ben csak borsod yés komárom megyékben mutatkozott kisebb bevételi lemaradás, míg összességében a megyék 1 milliárd forinttal több bevételhez jutottak. ez évben még kiegyenlített helyzetet számíthatunk, mert a megyei tanácsok szabályozó rendszerüket, amely a helyi tanácsok költségvetési bevételeit határozza meg, pontosbithatták és ezzel elérhették, hogy a pénzeszközök minden tanácsnál összhangban legyenek a helyi feladatokkal. a pénzügyi lehetőségekkel élve jobban figyelembe kellene venni - különösen a községeknél - a távlati településfejlesztési terveket, mert különben erőiket szétforgácsolják. javítani kell a tanácsok közötti koordinációt. miközben tanácsaink a vállalatokkal együtt jelentős eredményeket érnek el óvodaépítésekben, iskolafelújításokban és lakásépítésben, a megyén belül a helyi tanácsok közötti együttműködés - néhány kedvező tapasztalat ellenére - nem mindig megfelelő. a tanácsoknak a több település érdekeit szolgáló intézmények megvalósításában és fenntartásában, mint például általános iskolai kollégiumok, közvetlenebbül kellene egyeztetniük szándékaikat és pénzforrásaikat.

az 1972. évi tanácsai gazdálkodás egyik központi kérdése a lakásépítés volt. lakásépítésünket nagy eredmények és gondok is jellemzik. a mostani ötéves terv időszakában több mint 400 ezer lakás készül el, amiből a terv első két évére szóló előirányzatot csaknem 15 százalékkal túlteljesítettük. a területen is van azonban de...elmarad a tervezettől az állami és szövetkezeti lakásépítés, s ennek terhét különösen budapest, miskolc, pécs, szeged, debrecen érzik.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi.....13.folyt./-a

/ a nagyvárosok lakás gondjainak enyhítésére, a iv. ötéves terv lakásépítési programjának arányos teljesítésére a kormány ez évben pótlólag 1,4 milliárd forintot szavazott meg. /a lakásépítés költségeit az ötéves terv készítésekor nem tudtuk kellő pontossággal felmérni. a területelőkészítési és közművelési igények nagyobbak, a járulékos fejlesztés normái szűkösek, a korszerűbb építkezések elterjedésének, a gázfűtésre való átállásnak tüdőlejtőjei vannak és a nagyobb költségekhez a hatósági árváltozások is hozzájárultak. végén soron tehát a központi kivitelezésű lakásépítéshez a közép-távra tervezett 56 milliárd forintnál nagyobb pénzösszegekre van szükség, amit a költségvetésből kell előteremteni. a magánépítkezéseknél a készpénzfizetés, a jobb hitelezési feltételek és a kamatterhek csökkentése jelentenek további kedvezményeket, különösen a munkások lakásépítéséhez. ilyen körülmények között tudomásul kell vennünk, hogy nem lehet túlzott igényű, lehetőségeinkkel összhangban nem álló városközpontokat emelni. békéscsabán, csongrádon és debrecenben egyes területek, gyöngyösön pedig az egész városrendezés újratervezésén kell dolgozni. szerencsére túlnyomóak azok a példák, mint győr, kaposvár vagy orosháza várostervezése, ahol a reális feltételeket rögtön felismerték.

kulturális és oktatási intézmények működésére, fenntartására 16 milliárd forint, felújítására közel 1 milliárd forint jutott. igen kedvező, hogy a tanácsok az óvodai helyek számának növelését elsőrendű feladatnak tekintették, 1971-72-ben már a iv. ötéves terv előirányzott fejlesztésének csaknem kétharmada megvalósult. az általános iskolai diákok otthonok fejlesztése ugyanakkor nem érte el a tanácsok által tervezett. a középiskolai tantermek, kollégiumi helyek népgazdasági előirányzatának alig több mint fele valósult meg. nem jobb a helyzet a szakmunkásképzés beruházásainál sem. az építési kapacitások szerkezete ugyanis olyan, hogy a kisebb volumenű beruházásokra nehéz kivitelezőt találni. ebben segíthet a szorosabb együttműködés a tanácsai és szövetkezeti építőipar, valamint a költségvetési üzemek között, amit tanácsainknak kell összefogni.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi.....14.folyt./-a

az oktatási színvonal javításának és korszerűsítésének feltételeit pénzügyi oldalról folyamatosan biztosítjuk. 1972-ben például az intézmények felszerelésére, szemléltető eszközök beszerzésére 490 millió forintot fordítottak a tanácsok. ez 17 százalékkal magasabb az előző évi összegnél és jó alapot nyújt ahhoz, hogy az országgyűlés előző ülésén az általános iskolai taneszközellátás javítására jóváhagyott 125 millió forint célhitel már érezhetően segítse az iskolákat. különösen akkor lehet ez így, ha a beszerzésnél és a hasznosításban is mindenki olyá serény lesz, mint a kívánságok előterjesztésénél volt.

az oktatás mellett az állam a népművelést újabb és újabb formákban támogatja. a népművelési intézmények kiadásait 10 százalékkal növelhették, ez keréken 2 milliárd forintot jelent. a diákok csoportosan vagy szombatoként már tavaly is ingyenesen látogathatták a muzeumokat, az idén április 1-től minden tanuló, mindenkor igénybe veheti ezt a kedvezményt. a könyveket, filmeket és más művészeti alkotásokat létrehozó vállalatok tavaly több mint két és félmilliárd forint támogatásban részesültek. mindez - jelképesen szólva - kámatostól megtérül kulturális értékeink közkinccsá tételével.

a szociális és egészségügyi kiadások összege 38 milliárd forint. ebből mintegy 9 milliárd forint az egészségügyi intézmények fenntartását, közel 1 milliárd forint a felújítást szolgálta. ez összességében megfelelő pénzügyi segítséget ad az elmúlt évben hozott egészségügyi törvény végrehajtásához. elmaradás a beruházásoknál van. 1972-ben 1260 kórházi ágygal bővült a hálózatunk, de az 1971. évi fejlesztéssel együtt ez még mindig csak a iv. ötéves terv időarányos mennyiségének 60 százaléka. mi az elmaradás oka? gyakran a beruházások előkészítése és elhatározása nem nyugszik megalapozott terveken. a tudomány gyors fejlődése, az építési technológia változása, az előre nem tervezett költségnövekedés a megvalósítás során a beruházások elhúzódását okozza.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./Faluvégi-....15.folyt./-a

a tavaly elkészült főbb mint 500 ágyas új kórház felépítése 6 évig tartott. az elmúlt időszakban sikerült összhangba hozni a iv. ötéves tervidőszakban indítandó hosszabb távú kórházfejlesztési rekonstrukciós programot az anyagi és műszaki lehetőségekkel. ennek során rögzítették a szakmai, műszaki és költségnormatívákat, ami az egészségügyi beruházások körüli bizonytalanságokat csökkenté. szükséges azonban, hogy a végrehajtás során minden érintett beruházó, tervező és kivitelező vegye ezeket komolyan és e szerint járjon el.

a gyermekintézmények hálózatának bővítésére és ellátásának javítására tett intézkedések eredményeként a már említett óvodafejlesztéseken túl 1972-ben több mint 1600-zal nőtt a bölcsődei férőhelyek száma, az egy bölcsődei helyre jutó kiadás pedig meghaladja az évi 14 000 forintot. a szülők ennek 1/5-ét térítik. a gyermekintézmények hálózatának kiterjesztésével és a pénzügyi juttatásokkal fokozatosan szüntetjük meg a családi jövedelmeknek a gyermekek számától függő különbözőségét.

a lakosság jövedelmeinek jelenleg több mint egyharmada közvetlenül a központi pénzalapból származik, különböző juttatások és bérék formájában, nagyobb része a vállalatoktól. a reálbérök növekedése a múlt évben a tervezett 2.5 százaléktól két tizeddel elmaradt. a kereseteken belül nőtt a nyereségrészesedésj és különösen gyorsan a prémium és jutalom. ezek a vállalati források az évi bérhoz viszonyítva tavaly 8 százalékos érték el. ezévből az ipari és építőipari béraránytalanságok enyhítésére, a nagyüzemi munkások életszínvonalának emelésére, az iparban átlagosan 8 százalékos, az építőiparban 6 százalékos központi béremelést hajtottunk végre. a vállalatok ezt helyesen köthették össze a szokásos évi béremeléssel. az elveket és azok gyakorlati váltását megvitatták dolgozóikkal. a bérnövelést az előírt mértékben differenciálták a nők, a nehéz fizikai munkát végzők, a több műszakban dolgozók javára. ennek hatására éves átlagban az érintettek bérnövekedése mintegy 10-12 százalékos lesz.
/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi-....16.folyt./-a

1971-ről 1972-re az egy főre jutó összes reáljövedelem 3.4 százalékkal növekedett. ez évre ennél magasabb ütem elérésére lehet számítani. a fogyasztói árszínvonal 1972-ben, a terveinkkel megegyezően kb 3 százalékkal nőtt. az áremelkedések mintegy fele központi árintézkedésekkel függött össze. ahhoz, hogy a fogyasztói árszínvonal ez év egészében a tervezettnél megfelelő legyen, a kormány az elmúlt hónapokban már tett intézkedéseket, most további kisebb árleszállításokat készít elő. június 18-tól 10-15 százalékkal olcsóbb lesz több hazai termékesű és szocialista országból származó tartós fogyasztási cikk: hűtőszekrények, órák, lemezjátékok és néhány más termék. évközben még a későbbiekben is lesznek hasonló árleszállítások. mindez a lakosságnak egy év alatt 600-800 millió forint megtakarítást jelent. a forint vásárlóerejének védelme szükségképpen erőteljes - 1973-ban még tovább fokozódó - állami tehervállalást igényel. az igen gyors világpiacon drágulás közepette nem kis feladat ez. erőfeszítéseink - ha nem is minden tekintetben váltják ki az elismerést - alapjában eredményesek, amit pénzügyi oldalról az bizonyít, hogy a bolti kiskereskedelem árualapjának növekedése és a készpénzforgalom bővülése között szoros összhangot tartunk, s hogy az életszínvonal általános emelkedésével párhuzamosan növekednek a lakosság személyes beruházásai és a megtakarítások.

tisztelt országgyűlés !

egy gazdaságilag eredményes esztendő után sem a várakozás, hanem az újabb nekirugaszkodás vihet bennünket előre. tennivalóink középpontjában most a iv. ötéves terv ez évben esedékes feladatainak teljesítése áll. feltétele fejlődésünk forrásainak bővítése, a termelési szerkezet és a hatékonyság együttes javításával. ennek ismételt hangoztatása annál inkább jogos, mert az elmúlt évi költségvetési jövedelmeknél bekövetkezett elmaradással idei terveinkben nem számolhattunk. eredeti elképzeléseink valóra váltásához tehát a költségvetés jövedelmeinek tervet meghaladó növelésére, újabb kötelezettségek vállalásánál pedig ésszerű mértéktartásra van szükség.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi.....17.folyt./-a

hazánk adottságainak és a fejlődés követelményeinek megfelelően egyre nagyobb jelentőségre tesz szert a termelés holnapját megalapozó energiahálózat és energiafelhasználás korszerűsítése, az utépités, a közművesítés és a lakosság életkörülményeinek javításához igen fontos szolgáltatások fejlesztése. az u.n. infrastruktúrában bekövetkező változások csak lassan bővítik majd a társadalom számára központosítható jövedelmeket. ezért a hatékonyság eddigénél gyorsabb növelésével első-sorban azoknak az ágazatoknak és vállalatoknak kell megalapozniuk az előrehaladást, amelyek a jövedelmek nagyrészt képesek adni. a termelési szerkezet átalakításában és nemzeti jövedelmünk gyarapításában alapvető ipari fejlesztési programok sikere a népgazdaság, az ágazatok és a vállalatok közös ügye. így kell kezeljünk ezt mindannyian, az irányító ágazati minisztériumok, a pénzügyi szervek és az érintett vállalatok. a beruházóké és kivitelezőké persze az a fő feladat, hogy e fejlesztések a legnagyobb eredménnyel, a népgazdaság eszközeinek takarékos felhasználásával mielőbb befejeződjenek. a mezőgazdaságban aratás előtt állunk. termelés-kilátásaink - a legutóbbi eszések után - biztatóbbak, de jól tudjuk, hogy az aratás olyan erőpróba, amelyben sokszor napok, esetleg néhány óra szervezett munkáján mulik az éves eredmény sorsá. ezért is kell nagyon gondosan minden eshetőségre felkészülni. a kereskedelemben az üdülési és idegenforgalmi idény, a közlekedésben a nyári utasforgalom és a betakarítás adják a munka daúdárját. van tehát tennivaló mindannyiunk számára most is bőven.

feladataink végrehajtásában nőttön-nő az emberi tényezők szerepe. államunk hatalmas összegeket áldoz a szakemberképzésre, oktatásra, joggal várja hát mind a vállalatok és intézmények vezetőitől, mind maguktól a szakemberektől, hogy mindenki képzettségének, tehetségének megfelelő munkát kapjon és végezzen

sokan még ma is úgy vélik, hogy a modern gazdálkodáshoz elegendő a modern gép és az ahhoz tartozó szaktudás, legfeljebb még a jövedelemelosztás rendszerét kell számukra előnyösen módosítani. azt kell mondanunk: az eredményesebb gazdálkodáshoz nem nélkülözhetjük a korszerű gazdálkodási felfogást sem. minden-napi gyakorlatunkban láthatunk egyes területeken kicsinyes takarékos-ságot, rövidtávu szemléletmódot, ami később népgazdasági veszteséget okoz; de gyakrabban találkozhatunk ennek az ellenkezőjével, nagy-zolással, felesleges költsékezéssel, megalapozatlan igényekkel.

/folyt. köv./

parlament

bkk.1./ faluvégi....18. folyt./-a

mindkét magatartás idegen szocialista felfogásunktól és irányítási rendszerünk lényegétől. nekünk körültekintően nagyvonalu és ésszerű kockázatot vállaló; a jövőbe néző és takarékos, a jelen nehézségeit felismerő és azokat aktív módon leküzdéni képes hozzáértő gazdasági vezetésre van szükségünk mindenütt !

tisztelt országgyűlés !

az 1972. évi költségvetés összeállításánál és annak végrehajtásában a kormány egy pillanatig sem feledkezett meg arról, hogy a pénzügyi elszámolás milliárdos száma mögött emberek - munkások, parasztok, értelmiségiek - vannak, azok a milliók, akik előteremtették a bevételi oldal értékeit és élvezték mind-azt, amit a kiadások számoszlopai mutatnak. erre épül az a bizalom, amelyre hivatkozva a tisztelt országgyűlést a törvényjavaslat elfogadására kérem. /mti/

-. -

parlament

bkk.2. orbán-beszéd

a/zs

1973. június 14.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dr. orbán Lászlónak, a művelődésügyi miniszter első helyettesének parlamenti felszólalását, amely csütörtökön hangzik el.

embargo,

csak jelzésre használható fel.

x x x

dr. orbán László előljáróban megemlékezett az iskolák államosításának negyedszázados évfordulójáról. elmondotta:

- büszkén, jóleső érzéssel emlékezünk vissza erre az eseményre és tisztelettel a munkásosztály harcosainak, pedagógusoknak, akkori fiataloknak sok-sok ezreire, akik részesei voltak az iskolák államosításával kivívott győzelemnek, ez feltétele volt közoktatásunk 25 éves történelmi jelentőségű fejlődésének. Iskoláinkban, oktató-nevelő munkánkban sok a gond, probléma, még megoldásra váró feladat. de ezek egy dinamikusan fejlődő szocialista társadalomnak, a szocialista iskolának a gondjai s napirendre tűzésüket éppen a 25 év alatt elért nagy eredmények tették lehetővé. mi nemzetközileg az iskoláztatás élvonalába kerültünk és magunk mögött hagytuk nem egy, nálunk sokkal gazdagabb kapitalista országot. gyermekeink 91 százaléka elvégzi az általános iskola 8 osztályát és ebben az évben is a végzetek 91.7 százaléka továbbtanulásra jelentkezett, vagyis: a középfoku műveltség megszerzése válik mindinkább általánossá.

- megkezdődött az állami oktatásról szóló párthatározat végrehajtása, s a kormány határozatot hozott arról, hogy az összes középfoku iskolák is a tanácsok hatáskörébe kerüljenek. az ősszel kezdődő tanévben jelentősebb lépést teszünk előre a tananyagban, a tanulók túlterhelésének a csökkentésére, természetesen nem egyszerűen arról van szó, hogy gyermekeink kevesebbet tanuljanak.

/folyt.köv./

- 20 -

parlament

bkk.2./ orbán.....1.folyt./-a

a tananyagban és a túlterhelésnek a csökkentése azt a célt szolgálja, hogy a tanulók az alapvető ismereteket jobban elsajátíthassák, több idő és lehetőség nyíljon a nevelőmunkára, a gyermekekben rejlő tehetség és képességek kibontakoztatására, a tanulás megkedvelésére. kialakultak iskoláinkban a demokratizmus továbbfejlesztésének keretei, módszerei, ezek az ősszel életbe lépő új rendtartásokban megfogalmazódtak.

- a szocialista iskola fejlődése elsősorban az oktató-nevelő munka színvonalának emelkedésétől függ. de függ természetesen anyagiaktól is. az előttünk fekvő zárszámadás tükrözi, hogy pénzügyi kormányzatunk már az 1972-es évben is igyekezett az adott lehetőségek keretein belül segítséget nyújtani a központi bizottság határozatának végrehajtásához. az oktatómunka feltételeit jelző számszerű mutatók általában valamelyest javultak, de több fontos területen lassú az előrehaladás, sőt némelyiken lemaradást tapasztalunk. jól tudjuk, hogy ebben az öt éves tervben az anyagi lehetőségek erősen korlátozottak. de biztosak vagyunk benne, hogy gazdasági vezető szerveink a lehetőségekhez képest már a mostani öt éves terv hátralévő éveiben és még inkább a következő öt éves tervben érvényt fognak szerezni a központi bizottság ama fontos határozatának, hogy az iskolákra, az oktatásügy fejlesztésére, a nemzeti jövedelemből a jelenleginél nagyobb hányadot kell fordítani. a párt határozatának egyik nagy eredménye és új, nagy társadalmi erőforrás, hogy kisebb-nagyobb közösségek, üzemek, vállalatok, termelőszövetkezetek, tanácsok - élve a megnövekedett önállósággal - még nagyobb felelősséggel fordulnak az iskolák felé és nyújtanak számukra fokozott anyagi és erkölcsi támogatást. nagyszerű kezdeményezések és társadalmi akciók egész sora tanúsítja ezt.

dr. orbán László a továbbiakban a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseivel foglalkozott.

- a legutóbbi események azt mutatják - mondotta -, hogy a nemzetközi politikai helyzetben új, nagy változások vannak folyamatban, a szocializmus és a béke javára. a nemzetközi feszültség általános enyhülési tendenciája erősödik, a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének lenini elve és gyakorlata mind határozottabban tért hódít - és ez a javulás tartósan ígérkezik.
/folyt.köv./

- 21 -

parlament

bkk.2./ orbán-.....2.folyt./-a

azt is mondhatjuk, hogy ma már nem egyszerűen a nemzetközi feszültség enyhüléséről, nem pusztán a hidegháborús időszak megszűnéséről van szó, hanem új típusú együttműködés van kialakulóban a különböző társadalmi rendszerű országok között, annak minden bonyolultságával és ellentmondásosságával, a nemzetközi osztályharc újabb és újabb formájával együtt.

- mindenekeelőtt a nemzetközi erőviszonyoknak a szocializmus javára történt nagymértékű eltolódásában, a szocialista világszisztem erejében - amely a nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladásért, a nemzetközi békéért és biztonságért folyó világméretű antiimperialista harc fő támasza - van a magyarázata annak, hogy napjainkban a vezető tőkés országok másképpen viszonyulnak a szovjetunió és a vele szövetséges szocialista országok javaslataihoz, mint korábban. ez a magyarázata annak, hogy napjainkban a nemzetközi feszültség általános enyhülésének, a különböző feszültségi góccok fokozatos fel számolásának, a feszültségeket kiváltó nemzetközi problémák tárgyalások útján történő fokozatos rendezésének vagyunk szemtanúi és résztvevői. napjainkban tudjuk csak igazán felmérni a szovjetunió kommunista pártja xxiv. kongresszusának, az ott meghirdetett nagyszabású szovjet békeprogramnak a történelmi jelentőségét, az egész világhelyzet alakulására gyakorolt óriási hatását.

- a nemzetközi viszonyok javulásának legfontosabb jele, s egyben a feszültség enyhülését leginkább elősegítő esemény az, hogy vietnamban véget ért a háború.

- vietnamban fegyverszünet van, de még nincs béke. most a valóban tartós béke rendezéséért kell küzdenünk. ma, amikor vietnamban az a fő kérdés, hogy hogyan lesz a fegyverszünetből tartós béke, mi éppen úgy vietnami testvéreink oldalán állunk, mint álltunk a fegyveres konfliktus legnehezebb időszakában is.

/folyt.köv./

parlament

bkk.2./ orbán-.....3.folyt./-a

sajnálatosnak tartjuk a kanadai kormány döntését, hogy kilép a vietnami fegyverszünet nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságából. szeretnénk remélni, hogy a kanadai kormány lát még lehetőséget döntése felülvizsgálatára. a fontos az, hogy a párizsi megállapodások - a négyhatalmi fegyverszüneti szerződés és az ezen alapuló tizenkéthatalmi megegyezés rendelkezései maradéktalanul érvényesüljenek. mi kezdettől fogva tudtuk, hogy az a megtisztelő feladat, amit a vietnami nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban vállaltunk, nagyon bonyolult és nagy felelősséggel, áldozatokkal is jár. a mi képviselőink vietnamban, a nemzetközi ellenőrző bizottság keretében, a nemzetközi béke és biztonság ügyét, indokina békéjét szolgálják.

- a szovjetunióknak, a szocialista országoknak és a béke erőinek következetes harca nyomán kimagasló jelentőségű események részesei és munkálói vagyunk Európában.

- az európai biztonsági és együttműködési értekezlet helsinki előkészületei a napokban - hat hónapi munka után - sikeresen befejeződtek. az előkészítő tanácskozás sikeres befejezése feljogosít bennünket arra a reményre, hogy eredményes lesz a folytatás, maga az értekezlet is. a szocialista országok kezdeményezése és sok esztendő szíves munkája ezzel új és kedvező távlatokat nyit Európában.

- helsinki mellett európa egy másik pontján, a szövetséges ausztria fővárosában is fontos tárgyalások folynak. a bécsi haderőcsökkentési konzultációkon bonyolult tárgyalások révén sikerült eredményre jutni és elhárítani az akadályokat a később esedékes érdemi tárgyalások útjából. a kivülrálló számára úgy tűnhet, mintha Magyarország részvételének a jellege körül csaptak volna össze az álláspontok. a probléma ennél mélyebb. a kérdés az: sikerül-e elfogadtatni a konzultáción részt vevő nato országokkal az egyenlő biztonság elvét, mint a haderőcsökkentésre irányuló tárgyalások alapulvát. a bécsi konzultációkon részt vevő szocialista országok türelmes és következetes magatartásának eredményeként az egyenlő biztonság elve elfogadást nyert. ezzel megnyitják az ut az érdemi tárgyalások előtt.

/folyt.köv./

bkk.2./ orbán-....4.folyt./-a

- az európai biztonságért folyó tárgyalások nagy jelentőségű része a két német állam nemzetközi szerepének a kialakulása. ennek rendezése a szovjet-nyugatnémet és lengyel-nyugatnémet szerződésekkkel, a nyugat-berlinre vonatkozó négyhatalmi megállapodással, a két szuverén német állam, a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság alapszerződésének létrejöttével befejező szakaszához érkezett. a közeli jövőben mindkét német állam tagja lehet az ENSZ-nek, nagyjelentőségűnek tartjuk Brezsnyev elvtársnak, a szovjetunió kommunista pártja főtitkárának hivatalos látogatását a német szövetségi köztársaságban, a létrejött megállapodásokat. ezzel új, konkrét távlatok tárultak fel az európai országok együttműködése előtt. örömmel üdvözöljük a csehszlovák-nyugatnémet tárgyalások előrehaladását, úgy gondoljuk, hogy megnyílt az út a magyar népköztársaság és a német szövetségi köztársaság közötti kapcsolatok teljes normalizálása előtt is.

- úgy hiszem, nem túlzás azt mondani, hogy az emberiség történetében még sohasem voltak ilyen kedvezőek a tartós béke kilátásai, mint napjainkban. megvan a reális lehetősége annak, hogy európa a borzalmas pusztítások, a háborus tűzfészek kontinenségből a béke kontinensévé váljék.

- most megnyílt a lehetőség, hogy európa - történelmének legjobb hagyományait folytatva - a béke és biztonság szilárd megteremtésével hozzájáruljon az emberiség nagy ügyének, az egész világ békéjének létrehozásához.

- a békéért, a haladásért vívott közös harcunk szempontjából döntő jelentőségűnek tartjuk és üdvözöljük a szovjetunió és az amerikai egyesült államok közötti viszonyjavulását, amelynek néhány nap múlva újabb kiemelkedő állomása lesz Brezsnyev elvtárs hivatalos látogatása az amerikai egyesült államokban. minden országnak - egy kis országnak is nagy a felelőssége a békéért folytatott harcban: tevékenységével erősítheti vagy gyengítheti a béke erőt. de még hosszú ideig az lesz a helyzet, hogy ez a két nagyhatalom hordozza a fő felelősséget az egész emberiség békéjéért, a termionukleáris világháború elhárításáért, az a megállapítás a történelmileg kialakult reális helyzet, a tények tudomásul vétele, ezek pedig közismerten makacs dolgok. e felfogásunknak semmi köze sincs az úgynevezett, „szuperhatalmakról”, „klagyalt reakciós koncepcióhoz, amely csak arra jó, hogy elmosssa a szocialista és kapitalista rendszer közötti alapvető különbséget és megoazzsa a haladás és a béke erőt. az egész emberiség békéjének érdeke, hogy a két rendszer, e két rendszernek legnagyobb erőt és hatalmat képviselő két országa, - a köztük fennálló alapvető társadalmi és politikai különbségek ellenére is megtalálja a háború kiküszöbölésének, a közeledésnek és a meg-egyezésnek az útját.

/folyt.köv./

bkk.2./ orbán-....5.folyt./-a

- a magyar népköztársaság külpolitikai tevékenysége - a szovjetunióval, a testvéri szocialista országokkal kötött szoros szövetségre épül, szerves része a tartós békéért és a szocializmus győzelméért vívott harcnak. nézzünk rá a világ térképére, képviselőink ott vannak Helsinkiben, Bécsben, ott vannak Saigonban, aktívan tevékenykednek a béke és haladás érdekében más nemzetközi fórumokon, bilaterális és a multilaterális kapcsolatok széles területén.

- a szocialista építőmunkában elért nagy eredményeink mellett ez a magyarázata annak, hogy nemzetközi tekintélyünk megnőtt, politikánkban van súlya és becsülete. nem utolsó sorban azért is, mert barát és ellenség egyaránt tudja: ha igent mondunk, igent is értünk alatta, ha pedig nemet mondunk - akkor az nem-et is jelent. tevékeny részvételünk a nemzetközi politikában a béke - haladás oldalán így hát internacionalista kötelezettségünk, de egyben alapvető nemzeti érdekünk is. megpróbáltatással teli történelmünknek is az a nagy tanulsága, hogy szabadságunk ügye elválaszthatatlan a világszabadság ügyétől. történelmünkben most először állott elő olyan helyzet, hogy szabadságunk - és ami ma azzal egyet jelent: a szocialista Magyarország jövője, békéje - szilárd és biztos alapokon nyugszik, mert a világszabadság korunkban győzelmes legfőbb erőire támaszkodik: a szocialista világgözösségre.

- igen kedvezőnek ítéljük a nemzetközi helyzetet, ám nincsenek olyan illuzióink, hogy ez a megindult folyamat most már töretlenül, minden esetleges visszaesés és megrázkódítás nélkül halad előre. tudjuk, hosszú még az út, amely elvezet az egész világot átfogó kollektív biztonsági rendszerek megteremtéséhez, az atomfegyverek elpusztításához, a leszereléshez. súlyos hiba lenne lebecsülni az enyhüléssel szemben álló hidegháborús és agresszív imperialista erőket. világosan látjuk a még megoldásra váró nemzetközi problémákat, a még meglévő feszültségi góccokat, azok között is elsősorban a kiszámíthatatlan veszélyekkel terhes közel-keleti problémát. látjuk, milyen nehézségeket okoz, és hogyan játszik a nemzetközi imperializmus kezére a kínai vezetők szovjetellenes és a szocialista közösség egysége ellen irányuló politikája.

/folyt.köv./

parlament

bkk.2./ orbán-....6.folyt./-a

a jövőben is aktív és éber harcot kell tehát folytatnunk, de a nemzetközi enyhülés és együttműködés továbbviteléért nap mint nap meg kell küzdenünk. e küzdelem sikeréhez azonnal járulunk hozzá, hogy erősítsük szocialista hazánkat, tovább erősítsük testvéri kapcsolatainkat a szovjetunióval, és minden tőlünk telhetőt megteszünk a szocialista országok egységének megszilárdításáért. szélesíteni akarjuk együttműködésünket a fejlődő országokkal és - a békés egymás mellett élés elvei alapján - a fejlett tőkés országokkal is. igyekszünk fejleszteni nemzetközi kulturális kapcsolatainkat is, amelyhez a világpolitikai helyzet alakulása új és jó lehetőségeket teremt. a nemzetközi kulturális kapcsolatok a népek kézfogásának jelképe, a tényleges kulturális értékek csereje a népek megértését, kulturális gazdagításukat, a nemzetek közeledését, a béke ügyét szolgálja. ezt előmozdítani a kultúra és a béke minde igaz hívének nemes hivatása. meggyőződésem, hogy nemzetközi politikai törekvéseink pozitív fogadtatásra találnak és eredményesnek bizonyulnak. /mtl/

bkk. 3. bencsik istván beszéde

hi/e zs

1973. június 14.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk bencsik istvának /hajdu m., 17.v.k./, a hnt főtitkárának a parlament csütörtöki ülésén elhangzó beszédét. a beszéd

feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

bencsik istván részletesen szólt az elmúlt évben elért fejlődésről, gazdaságunk jó irányu előrehaladásáról.

- gazdaságunk örvendetes fejlődésének természetesen széles társadalompolitikai háttere van -, folytatta beszédét. - legfontosabb bázisa szocialista gazdálkodásunk elvi szilárdsága, népünk jó hangulata, munkakedve, bizalma a vezetésben, a jövőben...

hogy ez valóban így van, fényesen bizonyította a választás.

/folyt.köv./

- 26 -

parlament

bkk. 3. /bencsik istván...1.folyt./e

a választásokon mindenekelőtt kitűnt, hogy az elmúlt két évben tovább nőtt népünk társadalmi érdeklődése, fejlődött gazdaságpolitikai hozzáértése. sok más soronlévő tanácskozás, rendezvény ellenére a választók egyharmada nemcsak szavazni ment el, hanem résztvett a jelölőgyűlések, választási gyűlések, a sokerényi csoportos beszélgetés igen élénk politikai vitájában. ezeken az eszmecseréken elenyésző számban hangzottak el személyes panaszok, inkább a közösség gondjainak megvitatása került előtérbe.

- a másik jellemző előrelépés a hiányosságok hangoztatása helyett a megoldásra tett javaslatok nagy száma, a személyes és kollektív segítség felajánlása a megoldáshoz. népünk helyes valószínűségérzékét jelzi, hogy a felszólalók nem megvalósíthatatlan követelésekkel álltak elő, hanem mindennemű pazarlás felszámolását, a munka szervezetségének biztosítását és a visszaélések megszüntetését igényelték. elismeréssel nyilatkoztak a kb mult év novemberi határozatainak realitásáról és következetességet követeltek annak végrehajtásában.

- a tanácsok megválasztásán kívül nagy eredménye volt a választásnak, hogy az ország fő politikai, gazdasági, kulturális kérdéseit milliók vitatták meg és alaposan megtárgyalták a helyi politika alapvető problémáit.

a tanácsai választások alkalmat adnak arra, hogy a helybeli problémákat alaposan átgondolják, hogy a nép, a lakosság kifejthesse, mit tart helyesnek a község, a város fejlődése, közéletének formálása érdekében. ezen a választáson tovább fejlődött, gazdagodott a helyi politika tartalma és kirajzolódott ebben a lakosság személyes érdekeltsége. ezért vetődött most fel annyi jó ötlet és született oly sok társadalmi felajánlás.

- mind mélyebb lesz a felismerés, hogy egy adott terület előrehaladása nemcsak a központi keretek mértékén múlik; az ott lakók önmagukon is segíthetnek. természetesen sokat javult a központi segítség is, és itt mindenekelőtt erkölcsi, szervezési segítségről van szó, hogy az a társadalmi munka, amely 1972-ben már egymilliárdot tett ki, megsokszorozódjék. /folyt.köv./

- 27 -

parlament

bkk. 3. /bencsik istván...2.folyt./e

ma általában az a panasz, hogy a felajánlott társadalmi tevékenységet nem veszik igénybe. sok helyen nincs szervezeten biztosítva a munka tényleges elvégzése.

pedig ebben nagy tartalék rejlik - hangoztatta, s utalt arra, hogy az eredetileg tervezett 14 000 óvodai hellyel szemben 18 000 valósult meg.

- a társadalmi munka nemcsak anyagi kérdés: hatalmas erőforrás, erőgyarapodás az, ha együtt építünk. nagy jelentőségű volna, ha az eddiginél nagyobb gondot fordítanánk a közös értékek gyarapításának erre a költségmentes forrására. a helyi választások alkalmával felvetett javaslatokat jól hasznosítani lehet majd az 5. ötéves terv kidolgozásánál. ilyen módon is erősíteni lehet a tervezés társadalmi vonásait. még az is elképzelhető, hogy helyi választásokon nemcsak személyek választásáról, hanem a község- vagy városfejlesztési program egyik vagy másik változatáról, tehát a helyi politika irányáról döntenek. mindezeket egy-egy városkerület vagy község lakói nagyon jól értik.

említést tett a szónok a lakosság helyesen megnyilvánuló társadalmi igazságérzetéről is. elmondta, sok az elégedetlenség például a községfejlesztési hozzájárulás kivetési módja ellen: nem tartják egészen igazságosnak, hogy nem fizeti mindenki, aki a községben lakik, hiszen a kommunális szolgáltatások előnyét valamennyi lakos élvezzi, és a fejlesztés mindenkinek érdeke, foglalkozásra, jövedelemre való tekintet nélkül.

az sem helyes, hogy falvaink örvendetes gyarapodása mellett lesújtó a régi városrészeink elhanyagoltsága. nem vigasztalódhatunk új lakótelepeink láttán. sőt, joggal aggódhatunk amiatt, hogy ezek is hasonlóak lesznek néhány év múlva, ha nem oldjuk meg a városi ingatlankezelés kérdéseit és ezzel kapcsolatban a lakosság részvételének, a társadalmi ellenőrzésnek a kérdéseit.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 3. /bencsik istván...3.folyt./e

- a választói gyűlések tapasztalatai azt is jelzik, hogy erősödött a helyi választásokon a szocialista demokrácia gyakorlata, fokozódott a lakosság részvétele a közügyekben, kiszélesedett és jó eredményeket hozott a párt szövetségi politikája. formálódott a helyi politika: számbavették az erőket, kialakították a helyi célokat. ez a folyamat szorosan beilleszkedik abba a tágabb célkitűzésbe, hogy a szocializmus teljes felépítésére minden erőt, a helyi erőket is mozgósítsuk. jó volt, hogy ennek a helyi politikának első önálló megvitatása olyan időben történt, amikor országosan is rendezett helyzetről, előrehaladásról beszélhettünk, és világos nemzeti célok adhattak támpontot a helyi elképzeléseknek. népünk pozitív válasza e célok realizálását tükrözte -, mondotta, majd befejezésül ismételten hangoztatta: a most előterjesztett zárszámadás a lehetőségek jó felhasználását, népgazdaságunk biztató fejlődését mutatja, és azt, hogy gazdaságpolitikánk középpontjában népünk jólétének emelése, szocialista gazdaságunk erősítése áll. /mti/

...-

parlament

bkk. 4. megkezdte tanácskozását az országgyűlés - napirendőn az 1972. évi állami költségvetés teljesítéséről szóló jelentés

t hi-pr-szö-ró/gg/e zs bs

1973. június 14.

csütörtök délelőtti 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára; focs jeno, a minisztertanács elnöke, továbbá aczél györgy, apró antal, gáspár sándor, kállai gyula, németh károly, nyers rezso, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

napirend előtt megemlékezett arról, hogy az ülészak megnyitása egybeesik a magyar kommunista párt és a szociáldemokrata párt egyesülésének 25. évfordulójáról szóló megemlékezésekkel. a két munkáspárt - mondotta - 1948. júniusában a marxizmus-leninizmus elvei alapján egyesítette erőit, s ebben a tereben tartotta meg egyesülési kongresszusát, fogadta el a szocializmus felépítésének programját.

- az egyesülési kongresszust követően, 1948. június 16-án ugyancsak ebben a tereben tárgyalta az országgyűlés az iskolák államosításáról szóló törvényjavaslatot, s azt 230 szavattal - 63 szavazat ellenében - törvényerőre emelte.

/folyt.köv./

11.10/e

- 30 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...1.folyt./e

- a történelmi események évfordulója alkalmából országgyűlésünk tisztelettel köszönti a magyar munkásosztályt, annak egységes forradalmi pártját és további nagy sikereket kíván a dolgozó nép ügyének szolgálatában végzett munkájukhoz.

a nagy tapssal fogadott megemlékezés után apró antal bejelentette, hogy az országos választási elnökség benyújtotta az időközi választásokról szóló jelentését. ezt dr. pesta lászló jegyző ismertette. közölte az elnök, hogy az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, s a választási jegyzőkönyvek alapján megvizsgálta a budapest 19. számú választókerületében megválasztott avar istván és a baranya megye 4. számú választókerületében megválasztott novics jános országgyűlési képviselők megbízólevelét. a bizottság megállapította, hogy a mandátumok a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelelnek. az országgyűlés a jelentést tudomásul vette, s avar istván és novics jános országgyűlési képviselőket igazoltnak jelentette ki. az elnök a parlament nevében eredményes munkát kívánt mindkettőjüknek.

bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülészaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését bemutatta. a jelentés arról is számot ad, hogy az országos választási elnökség az elnöki tanács előtt beszámolt az április 15-1 tanácstag-választások eredményéről. az elnöki tanács megállapította, hogy a választás alkotmányos rendünknek és a törvényes előírásoknak megfelelően zajlott le. a jelentést a képviselők között szétosztották.

az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

apró antal ezután közölte, hogy a minisztertanács megbízásából faluvégi lajos pénzügyminiszter benyújtotta az országgyűlésnek a magyar népköztársaság 1972. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. a törvényjavaslatot az országgyűlés állandó bizottságai előzetesen megvitatták, s azt az országgyűlés tagjai között szétosztották.

/folyt.köv./
11.17/e

- 31 -

Parlament

bkk. 4. megkezdte tanácskozását az országgyűlés - napirenden az 1972. évi állami költségvetés teljesítéséről szóló jelentés

t hi-pr-szö-ró/gg/e zs bs

1973. június 14.

csütörtök délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett Losonczi Pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; Kádár János, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára; Fock Jenő, a minisztertanács elnöke, továbbá Aczél György, Apró Antal, Gáspár Sándor, Kállai Gyula, Németh Károly, Nyers Rezső, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülést Apró Antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

napirend előtt megemlékezett arról, hogy az ülésnek megnyitása egybeesik a magyar kommunista párt és a szociáldemokrata párt egyesülésének 25. évfordulójáról szóló megemlékezésekkel. a két munkáspárt - mondotta - 1948. júniusában a marxizmus-Leninizmus elvei alapján egyesítette erőit, s ebben a tereben tartotta meg egyesülési kongresszusát, fogadta el a szocializmus felépítésének programját.

- az egyesülési kongresszust követően, 1948. június 16-án ugyancsak ebben a tereben tárgyalta az országgyűlés az iskolák államosításáról szóló törvényjavaslatot, s azt 230 szavattal - 63 szavazat ellenében - törvényerőre emelte.

/folyt.köv./

11.10/e

SZ 1125
- 30 -

Parlament

bkk. 4. /megkezdte...1.folyt./e

- a történelmi események évfordulója alkalmából országgyűlésünk tisztelettel köszönti a magyar munkásosztályt, annak egységes forradalmi pártját és további nagy sikereket kíván a dolgozó nép ügyének szolgálatában végzett munkájukhoz.

a nagy tapssal fogadott megemlékezés után Apró Antal bejelentette, hogy az országos választási elnökség benyújtotta az időközi választásokról szóló jelentését. ezt dr. Pesta László jegyző ismertette. közölte az elnök, hogy az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, s a választási jegyzőkönyvek alapján megvizsgálta a Budapest 19. számú választókerületében megválasztott Avar István és a Baranya megye 4. számú választókerületében megválasztott Novics János országgyűlési képviselők megbízólevelét. a bizottság megállapította, hogy a mandátumok a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelelnek. az országgyűlés a jelentést tudomásul vette, s Avar István és Novics János országgyűlési képviselőket igazoltnak jelentette ki. az elnök a parlament nevében eredményes munkát kívánt mindkettőjüknek.

bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülésének óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését bemutatta. a jelentés arról is számot ad, hogy az országos választási elnökség az elnöki tanács előtt beszámolt az április 15-i tanácsstag-választások eredményéről. az elnöki tanács megállapította, hogy a választás alkotmányos rendünknek és a törvényes előírásoknak megfelelően zajlott le. a jelentést a képviselők között szétosztották.

az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

Apró Antal ezután közölte, hogy a minisztertanács megbízásából Faluvégi Lajos pénzügyminiszter benyújtotta az országgyűlésnek a magyar népköztársaság 1972. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. a törvényjavaslatot az országgyűlés állandó bizottságai előzetesen megvitatták, s azt az országgyűlés tagjai között szétosztották.

/folyt.köv./
11.17/e

SZ 1145
- 31 -

parlament

bkk 4. /megkezdte... 2. folyt./e

bejelentette, hogy két képviselő interpellációt nyújtott be. az interpellációk tárgyát dr. pesta lászló jegyző ismertette.

apró antal ezután javaslatot tett az ülészak tárgysorozatára, amelyet az országgyűlés egyhangulag elfogadott. a napirend a következő:

1. a magyar népköztársaság 1972. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2. interpellációk.

ezután megkezdődött a tavalyi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

faluvégi lajos pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

11.20/e

- 32 -

SZ M45

v

parlament

bkk. 4. /megkezdte...3.folyt./e

a pénzügyminiszter expozéját bkk. 1. számú kiadásunkon közöltük, a beszéd embargóját feloldjuk, a beszéd szövegére

a következő javításokat adjuk:

a 3. bekezdés alulról számított 4. sora végén az „ebben az évben,, azavak helyett 1972-ben irandó.

az 1. folytatás első sorában a „számon tartott,, szó helyett „s z á m i t o t t ,, irandó.

a 3. bekezdés 7. sora közepén a „beruházások,, szó helyett „f e l h a l m o z á s ,, irandó.

két sorral lejjebb a mondat helyesen így végződik: ...a beruházási tevékenység gyenge szervezettségéből eredő hátrányokat.

a második folytatás 1. bekezdésének 8. sora közepén az „eladható,, szó helyett „f e l h a s z n á l h a t ó ,, irandó.

a 2. bekezdés 5. sorának közepén a „visszatekintve,, helyett „t e k i n t v e ,, irandó.

a 3. folytatás 2. bekezdésének utolsó mondata helyesen így hangzik: „végeredményben a költségvetés - a nemzeti jövedelemhez viszonyítva - kevesebbet központösított, és ilyen körülmények mellett is javult az egyenleg,,.

a 4. folytatás 4. bekezdésének 10. sorában a mondat helyesen így végződik: ...korszerű termékek előretörése, és a költséggazdálkodásban is van javítani való.

az 5. folytatás 2. bekezdésének 4. sora végén a „bőntakoznak ki,, helyett „b o n t a k o z t a k k i ,, irandó.

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen ez lesz: ...a magasabb társadalmi, g a z d a s á g i , szociális...

/folyt.köv./

12.52/e

- 33 -

SZ 1340

parlament

bkk. 4. /megkezdte...4.folyt./e

a 6. folytatás 2. bekezdésének utolsó előtti sorában a helyes szöveg ez lesz: ...ami a vállalati igazgatás...

a 7. folytatás 3. bekezdésének 10. sora végén a mondat helyesen így kezdődik: a szervezeteken belül...

a 8. folytatás 1. bekezdéséhez kérjük a következő szöveget pótolni: ...állt rendelkezésre. a vállalati hozzájárulás egymilliárd forint volt. a textilipari rekonstrukciós program is jól halad, összesen 2.2 milliárdot fordítottak tavaly erre a célra.

ugyannezen folytatás 2. bekezdése 5. sorának elején a „szervezetlenség,, helyett „szervezetlenség,, irandó.

ugyannezen folytatás 4. bekezdésének 3. sorában a „kellett rendezni,, szavakkal a mondat befejeződik. az utána következő szöveg - mert... haladta meg a forrásokat - elmarad.

a 9. folytatás 1. bekezdésének első sorában a „legfőbb,, helyett másként irandó.

ugyanennek a folytatásnak 3. bekezdése 10. sorában a szöveg helyesen ez lesz: ...megszüntetésére, új termékek gyártására...

a 10. folytatás első bekezdésének 6. sora végén a helyes szöveg ez lesz: ...korszerű termelés-szervezés volt a belső...

ugyannezen folytatás 2. bekezdésének 17. sora végén a szöveg helyesen ez lesz: ... 19.000-rel emelkedett, ebből a műszaki...

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó mondata helyesen így fejeződik be: ...rendszeres fellépéssel lehet a helyzetet segíteni.

a 11. folytatás utolsó bekezdésének 5. sorában a mondat így fejeződik be: ...költésvetési szervek gazdálkodásáról. az utána következő mondat - a több mint 20.000 ... töltenek be életkörülményeinkben - kimarad.

/folyt.köv./
13.05/e

Sz 1340

- 34 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...5.folyt./e

a 12. folytatás első bekezdésének utolsó előtti sorától kezdve a mondat helyesen így fejeződik be: ...ésszerű felhasználását, a t a k a r é k o s s á g o t nemcsak a vállalatoktól, hanem a tanácsoktól és a költségvetési intézményektől is.

ugyannezen folytatás 2. bekezdésének alulról számított 4. sora elején kezdődő mondat: a tanácsoknak... szándékait és pénzforrásait - elmarad.

a 13. folytatás első bekezdésének zárójelbő tett első mondata - a nagyvárosok... szavazott meg - elmarad. ugyanennek a bekezdésnek 12. sora végén befejező mondat - kell előteremteni. - után kérjük a következő szöveget beszúrni: /a nagyvárosok lakásgondjának enyhítésére, a 4. ötéves terv lakásépítési programjának arányos teljesítésére a kormány ez évben pótlólag 1.4 milliárd forintot szavazott meg...

ugyanennek a folytatásnak 2. bekezdésében az alulról számított 3. sor közepén kezdődő mondat helyesen így hangzik: ebben segíthet a könnyűszerkezetes építési technológia fokozatos

elterjesztése, a szorosabb...

a 14. folytatás 2. bekezdésének 3. sorában a mondat így fejeződik be: ...tiz százalékkal növelhették. az utána következő három és fél sor - ez kerekben... igénybe veheti ezt a kedvezményt... elmarad.

ugyanennek a bekezdésnek alulról számított 3. sora közepén a helyes szöveg: ...több mint félmilliárd forint.

/folyt.köv./

13.08/e

Sz 1340

- 35 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...6.folyt./e

a 15. folytatás 3. bekezdésének 2. sorában a közvetlenül
szót kérjük törölni.

a 16. folytatás 1. bekezdésének 8. sorában a szöveg helye-
sen: ...árleszállításokat határozott el.

ugyanennek a bekezdésnek 9. sorában a szöveg helyesen:

.....olcsóbb lesz több szocialista országból származó.....

ugyanennek a bekezdésnek 11. sorában a helyes szöveg:

...Lemezjátszó és öt százalékkal a hazai gyártmányu hűtőgépek.
néhány más termék árát is leszállítjuk. évközben még...

a 17. folytatás 1. bekezdésének 12. sorában a szöveg helye-
sen: ...ipari fejlesztési és rekonstrukciós programok...

ugyanennek a bekezdésnek 13. sorában a szöveg helyesen:
...sikere a legfontosabb. ez a népgazdaság...

ugyanennek a bekezdésnek 15. sorában kezdődő mondat helye-
sen a következő: a beruházóké és a kivitelezőké persze az a fő
feladat, hogy ezek a programok a legnagyobb eredménnyel mielőbb
befejeződjenek. a mezőgazdaságban...

a 17. folytatás 3. bekezdésének 2. sorában a szöveg helye-
sen: ...szaktudás. azt kell mondanunk: az eredményes gazdálkodás-
hoz nem nélkülözhetjük a korszerű, és állandóan fejlődő gazdálko-
dási felfogást sem. mindennapi...

a 18. folytatás első bekezdésének első sorában a szöveg he-
lyesen: ...mindkét magatartás és felfogás idegen szocialista
gazdálkodási és irányítási rendszerünktől. nekünk körültekintően...

/folyt.köv./

13.18/e

- 36 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...7.folyt./e

a 18. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 2.
sorában a szöveg helyesen: ...amelyre hivatkozva a Kormány
nevében a tisztelt országgyűlést...

x x x

a pénzügyminiszter expozéjának elhangzása után az elnöklő
apró antal dr. havasi bélának adta meg a szót.

/folyt.köv./

13.20/e

Sz 13⁴⁰

- 37 -

bkk. 4. /megkezdte....8.folyt./e

dr. Havasi Béla /Borsod m., 4.v.k./, a miskolci városi pártbizottság első titkára, a törvényjavaslat előadója elmondta, hogy az előterjesztést korábban megtárgyalták az országgyűlés állandó bizottságai, s megállapították, hogy 1972-ben népgazdaságunk a korábbiakhoz képest arányosan fejlődött. a kormány a központi irányítási eszközök, pénzügyi módszerek felhasználásával hatékonyan szabályozta a beruházási vásárlóerőt, s a negyedik ötéves tervtörvényben meghatározott szintű volt a nemzeti jövedelemből a felhalmozás aránya.

- az elvégzett munka, az 1972. évi terv- és költségvetés végrehajtásának nyugtázásakor további feladataink megfogalmazásánál a fő figyelmet most is arra fordítjuk, hogy mit tettünk és mit kell még tennünk népünk életkörülményeinek javítására. az országgyűlés bizottságai jóleső érzéssel állapították meg: létbiztonság, nyugodt munkakörülmények, gazdasági fejlődésünkkel arányosan növekvő anyagi jólét mutatja a párt és a kormány alapvető gazdaságpolitikai célkitűzéseinek megvalósulását. a lakossági ellátás és életszínvonal elmúlt évi emelkedését összefoglalóan mutatja az, hogy a nemzeti jövedelem felhasználásán belül az 1971. évi 70 százalékról 1972-ben 76 százalékra emelkedett a fogyasztás hányada. a számok mögött azonban még kedvezőtlen jelenségek is meghúzódnak. a bérnövekedés üteme például az iparban kisebb volt, mint más ágazatokban, s ez is igazolja, hogy az e területek munkásainak és művezetőinek idén végrehajtott bérrendezése időszerű és helyes központi intézkedés volt. a bérrányok, valamint az egyes családok életszínvonalának alakulása ugyanakkor figyelmeztet arra is, hogy a lehetőségekhez igazodva intézkedni kell a meglévő aránytalanságok kiküszöbölésére.

- a párt és a kormány megkülönböztetett figyelemmel kíséri a lakosság életviszonyaival összefüggő kérdéseket. az országgyűlés tavaszi ülészakán elhangzott kormánybeszámoló is ezt tükrözte. az ország népesedési helyzete, az egyes családok és személyek - főként a kereső-eltartott arány következtében kialakuló - jövedelmi viszonyok, és a nyugdíjak eltérése miatt még nem mérséklődtek eléggé az életszínvonal-különbségek, az aránytalanságok. ezt erősítette meg az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának vitája, rámutatva arra, hogy a szociálpolitikában mutatkozó régi keletű lemaradásokat nem lehet rövid idő alatt, egyik évről a másikra felszámolni.
/folyt.köv./

13.25/e

S2 13⁴⁰ - 38 -

bkk. 4. /megkezdte...9.folyt./e

a mezőgazdasági bizottság vitájában a mezőgazdasági termelés oldaláról, a kereskedelmi bizottság eszmecseréjében pedig a forgalmazás oldaláról hangzottak el a lakosság áruellátását érintő felszólalások. az ellátás tartós és további javulása mellett még előfordul, hogy a szerényebb vásárlói igényeket kielégítő olcsóbb fogyasztási cikkekből nem mindig és nem mindenütt kapható elegendő. sok a gondunk a szolgáltatásokkal is, s a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy nem tekinthető megoldottnak a lakóházak, lakások karbantartása, felújítása sem.

- árkérdésekben mind a kormányzati szervezetek, mind a termelő és kereskedelmi vállalatoknak a korábbinál is nagyobb következetességet kell tanúsítaniuk. 1972-ben a fogyasztói ár-színvonal éves átlagban a tervezett szintig emelkedett. az árak növekedését bizonyos mértékig a helytelen vállalati magatartás is okozza, amelyet szigorubb árellenőrzéssel kell megakadályozni. sajnos, a megállapított árdragítások esetében bizonytalanul alkalmazzák a szankciókat, az indokoltnál több és engedékenyebb a szigorú felelősségre vonás helyett az ismételt figyelmeztetés.

- a lakosság ellátásához, a társadalmi és gazdasági feladatok megoldásához felelősséggel végzett, eredményes munkával járulnak hozzá a tanácsok. jól gazdálkodtak a rendelkezésükre álló összegekkel, javult fejlesztési tevékenységük, ütemesebb területfejlesztést valósítottak meg. a lakosság életkörülményeinek szüntelen és érzékelhető javítása, a társadalmi-gazdasági előrehaladás meggyorsítása szükségessé teszi, hogy a gazdasági tevékenység minden területén hatékony, racionális gazdálkodás valósuljon meg. az országgyűlés bizottságaiban lefolyt viták tanulsága szerint a gazdálkodó szervek működése általában összhangban van a központi szándékokkal, a pénzügyi figyelem lényegében megfelelő. a még előforduló visszasságok többsége a kellő gondosság hiányából ered, a szervezés fogyatékoságaira, a szakszerűtlenségre, a belső ellenőrzés lazaságára, esetenként a nem kielégítően összehangolt rendelkezések ellentmondásaira vezethetők vissza. még mindig sok kívánnivalót hagy maga után a vállalati költséggazdálkodás, kevés intézkedés szolgálja a fajlagos anyagfelhasználás csökkentését, a korszerű és nagy szériájú termékszerkezet kialakítását. kifejezetten kedvezőtlenek a felesleges állóeszközök hasznosításával, valamint az elavult gépek és berendezések további üzemeltetésével kapcsolatos tapasztalatok.

/folyt.köv./

13.30/e

S2 14⁰⁰ - 39 -

bkk. 4. /megkezdte...10. folyt./e

- egyenetlenek a műszaki fejlesztési tevékenység eredményei. egyes vállalatok nyereségképződésében ez jelentős tényező, másoknál viszont megmutatkozik, hogy nem fordítottak kellő időben elegendő pénzt a gyártástechnológia fejlesztésére, licenc-vásárlásra.

- a bizottsági vitákat úgy is összegezhetjük -, zárta előterjesztését a törvényjavaslat előadója -, hogy tükrözték népgazdaságunk eredményeit, azt, hogy erősödött szocialista társadalmi rendszerünk. tervszerűen halad az építő munka, egyre erőteljesebb a dolgozó emberek cselekvő részvétele a politikai, a gazdasági, a kulturális és a szociális feladatok megoldásában. a párt politikája, a választott testületek munkája az elfogadott határozatok megvalósítását szolgálja. hozzájárulnak mindehhez azok az irányítási, szabályozási eszközök, amelyek elősegítették a tervszerűség fokozódását, a negyedik ötéves terv első felére kitűzött célok elérését. az eredmények tükröződnek a magyar népgazdaság 1972. évi költségvetésének végrehajtásában, ezért a terv- és költségvetési bizottság nevében javaslom az országgyűlésnek, hogy a törvényjavaslatot egészében és részleteiben is fogadja el.

szünet következett, majd varga gaborné elnöklétével meg-

kezdődött a költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat vitája.

kovács antal /vas m., 4.v.k./, a megyei pártbizottság első titkára megállapította: a költségvetés végrehajtása jól szolgálta a gazdaságpolitikai célokat. a pénzeszközöket lényegében az előirányzatoknak megfelelően, és általában takarékosan használták fel. nagyon lényeges - mutatott rá -, hogy a népgazdaság és az állami költségvetés egyensúlyi helyzete a lakosság életkörülményeinek javulása mellett valósult meg. ilymódon az elmúlt évi gazdasági eredményekkel és a költségvetés felhasználásával, teljesítésével általában elégedettek lehetünk. a múlt évi politikai döntések - elsősorban a központi bizottság novemberi határozata - alapján életbeléptetett kormányintézkedések tovább erősítették és minden bizonnyal tartósítják az 1972-ben kibontakozott kedvező gazdasági tendenciákat, javítják a gazdálkodás feltételeit, a gazdálkodási fegyelmet, a munkások életkörülményeit, melyeknek a termelésre gyakorolt kedvező hatása máris érezhető.

/folyt.köv./
13.37/e

Sz. Kovács
- 40 -

bkk. 4. /megkezdte...11.folyt./e

szólt kovács antal arról is, hogy bár a bevételek mérséklődésével sikerült arányban tartani a kiadások növekedését, de ez azzal járt, hogy a kitűzött feladatok egy részét csak részben, vagy egyáltalán nem valósítottuk meg. az állami bevételek egy részének kiesésében - az objektív körülmények mellett - szerepet játszanak az állammal szembeni kötelezettségek teljesítésében még tartósan mutatkozó lazaságok. helyénvaló tehát, hogy a szervező és elemző munka következetesebb javításával változtassunk a helyzeten. nem engedhető meg, hogy egyes vállalatok ügyeskedéssel, vagy jóhiszemű feledékenységgel, kellő hatékonyságu intézkedések elmulasztásával kérdésessé tegyék az állami bevételek szükséges méretű növekedését.

a kiadások költségvetési előirányzatnál kisebb összegben történt felhasználását vizsgálva rámutatott: a legnagyobb figyelmet az érdemi, hogy a termelői beruházásokra előirányzott összegeket nem tudtuk felhasználni. elsősorban az egyedi nagyberuházások területén jelentős a lemaradás. minden bizonnyal szerepet játszik ebben, hogy 84 milliárdról 97 milliárd forint-ra növekedett az üzembe nem helyezett beruházások állománya.

a gazdasági feladatok között fontos szerep jut a műszaki fejlesztés gyorsításának, s ennek szerves része az elavult gépek cseréje. ez azonban nem halad megfelelően, 6.4 milliárd forinttal több elavult gépünk van, mint egy esztendővel korábban. ezért a kohó- és gépipari minisztérium gépiparánál kísérletképpen bevezették az üzemeltetési járulékot, ami nyilván csupán szerény kezdetnek tekinthető, és a kormány további hatásos intézkedéseket készít elő, esetleg nem büntető, hanem ösztönző jelleggel, amelyek meggyorsítják ennek a nemkívánatos helyzetnek a felszámolását.

a termelői beruházások előirányzatánál mutatkozó felhasználatlan eszközök, továbbá az üzembe nem helyezett beruházások nagyságrendje, valamint az elavult gépek cseréjének mérsékelt üteme indokoltá teszi, hogy a költségvetés végrehajtása során, évközben rugalmasabb legyen magatartásunk, annak érdekében, hogy a termelés fejlesztésére előirányzott eszközök felhasználásának aránya emelkedjen.

/folyt.köv./

13.43/e

Sz. Kovács
- 41 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...12.folyt./e

dr. prieszol olga /bp. 3.v.k./, a közalkalmazottak szak-
szervezetének főtitkára, az országgyű-
lés jegyzője a parlament nemzetközi kapcsolatainak alakulásá-
ról számolt be. elmondta, hogy az utóbbi hónapokban három or-
szág - kanada, ausztria és india - parlamenti küldöttsége tett
hazánkban hivatalos látogatást. mindhárom delegációval megbe-
szélést folytatott az országgyűlés elnöke és a parlament tiszt-
ségviselői. a látogatások hasznosan járultak hozzá az említett
országokkal gyümölcsözően fejlődő viszonyunk elmélyítéséhez.

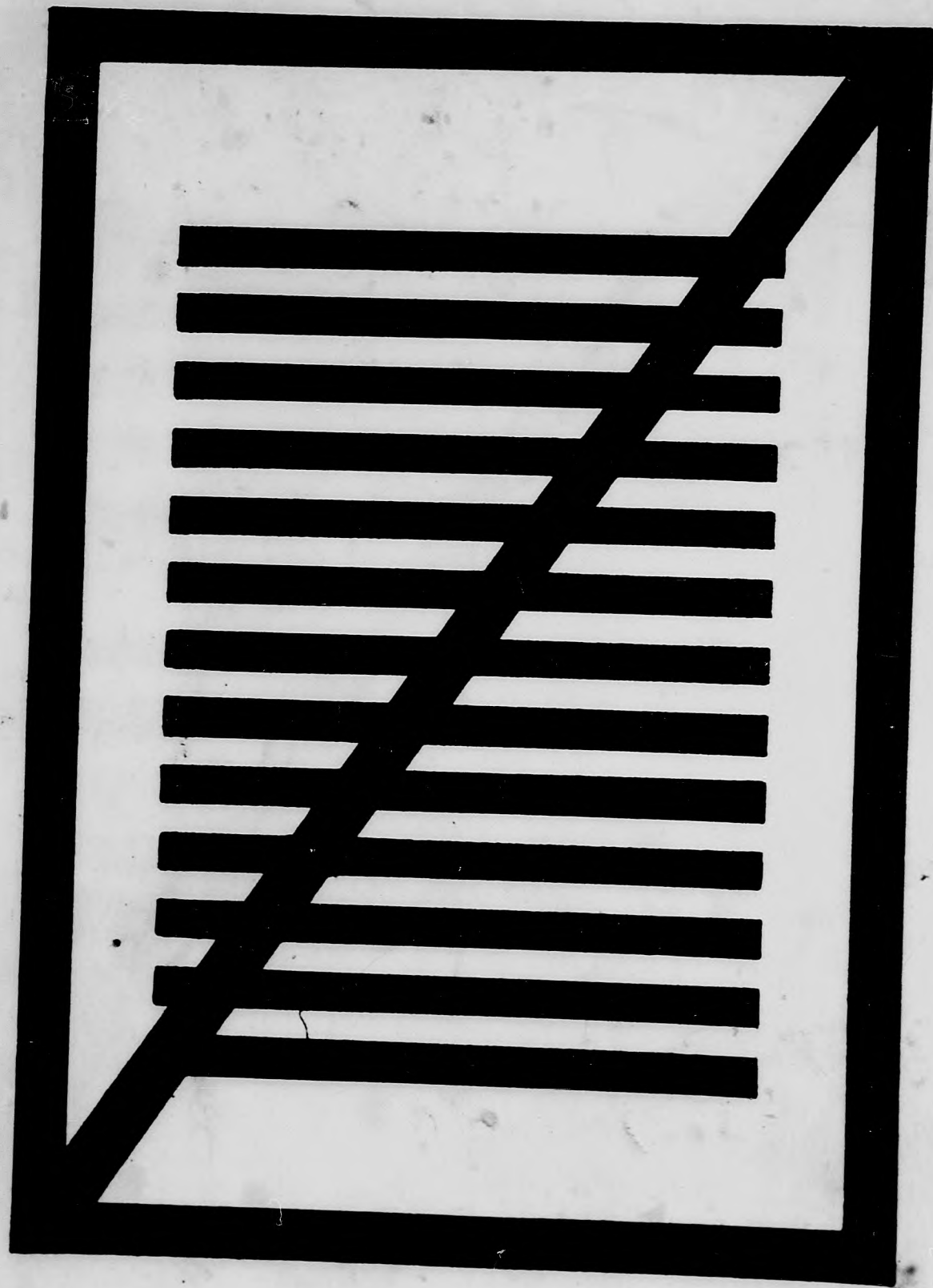
a továbbiakban a beterjesztett törvényjavaslattal kapcso-
latban méltatta azokat az erőfeszítéseket, amelyeket államunk a
lakosság életszínvonalának folyamatos és rendszeres javítása
érdekében kifejtett. külön elismeréssel szólt arról, hogy a párt
és a kormány döntése alapján június 1-től újabb 155 000 dolgozó-
ra - köztük az államapparátus egészére - kiterjesztették a he-
ti 44 órás munkaidőt. az intézkedés az érdekelt dolgozók körében
nagy megaláztatást váltott ki. hozzáfűzte: a munkaidőcsökkentést
az államapparátus dolgozói a közhivatali munka társadalmi elis-
merésének újabb megnyilvánulásaként értékelik, s ezt az elisme-
rést a munka színvonalának emelésével, az állampolgárok ügyeinek
pontos, lelkiismeretes intézésével viszonyozzák.

a jövőt illetően a képviselő nagy jelentőségűnek mondotta
a kormány és a szot vezetőinek legutóbbi tárgyalásán történt
megállapodást. kiemelte annak fontosságát, hogy a mostani terv-
időszakban sorra kerülő intézkedések között fontos helyet kap-
nak a reáljövedelem javítását célzó szociálpolitikai megoldások.
ilyen a sokgyermekes családok, az alacsony nyugdíjjal rendelke-
zők helyzetének könnyítése, a lakásépítési program kiemelt keze-
lése, stb. mindezek előmozdítják majd népesedéspolitikai elgon-
dolásaink megvalósulását, s egyben eredményesen szolgálják a nő-
politikai határozat sikeres végrehajtását is.

kérte, hogy a negyedik ötéves terv hátralévő időszakában
várható bérpolitikai intézkedések sorában vegyék számításba a
tanácsi apparátus és a kutató intézetek dolgozóinak bérkorrek-
cióját is. a kormány támogatását kérte az egységes államigazga-
tási és igazságügyi bérrendszer mielőbbi bevezetésében is. véle-
ménye szerint a javasolt bérügyi intézkedések nagyban elősegít-
tenék az államélet fejlesztésével összefüggő feladatok sikeres
megoldását, az államapparátus létszámának stabilitását, az egész
állami munka színvonalának emelését.

/folyt.köv./
13.55/e

Sz 14/5

parlament

bkk. 4. /megkezdte...12.folyt./e

dr. prieszol olga /bp. 3.v.k./, a közalkalmazottak szak-
szervezetének főtitkára, az országgyű-
lés jegyzője a parlament nemzetközi kapcsolatainak alakulásá-
ról számolt be. elmondta, hogy az utóbbi hónapokban három or-
szág - kanada, ausztria és india - parlamenti küldöttsége tett
házánkban hivatalos látogatást. mindhárom delegációval megbe-
szélést folytatott az országgyűlés elnöke és a parlament tiszt-
ségviselői. a látogatások hasznosan járultak hozzá az említett
országokkal gyümölcsözően fejlődő viszonyunk elmélyítéséhez.

a továbbiakban a beterjesztett törvényjavaslattal kapcsol-
tatban méltatta azokat az erőfeszítéseket, amelyeket államunk a
lakosság életszínvonalának folyamatos és rendszeres javítása
érdekében kifejtett. külön elismeréssel szolt arról, hogy a párt
és a kormány döntése alapján június 1-től újabb 155 000 dolgozó-
ra - köztük az államapparátus egészére - kiterjesztették a he-
ti 44 órás munkaidőt. az intézkedés az érdekelt dolgozók körében
nagy megelégedést váltott ki. hozzáfűzte: a munkaidőcsökkentést
az államapparátus dolgozói a közhivatali munka társadalmi elis-
merésének újabb megnyilvánulásaként értékelik, s ezt az elisme-
rést a munka színvonalának emelésével, az állampolgárok ügyeinek
pontos, lelkiismeretes intézésével viszonyozzák.

a jövőt illetően a képviselő nagy jelentőségűnek mondotta
a kormány és a szot vezetőinek legutóbbi tárgyalásán történt
megállapodást. kiemelte annak fontosságát, hogy a mostani terv-
időszakban sorra kerülő intézkedések között fontos helyet kap-
nak a reáljövdelem javítását célzó szociálpolitikai megoldások.
ilyen a sokgyermekes családok, az alacsony nyugdíjjal rendelke-
zők helyzetének könnyítése, a lakásépítési program kiemelt kezé-
lése, stb. mindezek előmozdítják majd népesedéspolitikai elgon-
dolásaink megvalósulását, s egyben eredményesen szolgálják a nő-
politikai határozat sikeres végrehajtását is.

kérte, hogy a negyedik ötéves terv hátralévő időszakában
várható bérpolitikai intézkedések sorában vegyék számításba a
tanácsi apparátus és a kutató intézetek dolgozóinak bérkorrek-
cióját is. a kormány támogatását kérte az egységes államiigazga-
tási és igazságügyi bérrendszer mielőbbi bevezetésében is. véle-
ménye szerint a javasolt bérügyi intézkedések nagyban elősegí-
tenék az államélet fejlesztésével összefüggő feladatok sikeres
megoldását, az államapparátus létszámának stabilitását, az egész
állami munka színvonalának emelését.

/folyt.köv./
13.55/e

Sz 1415
- 42 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...23.folyt./e

inokai jános /bp., 2.v.k./, a kgmti igazgatója hozzászólá-
sában örvendetes tényként nyugtázta, hogy a
párt és a kormány a lakásépítkezések fontosságának megfelelően
törődik az új otthonok tető alá hozatalának meggyorsításával.
felhívta azonban a figyelmet arra, hogy az újak építése mellett
igen fontos teendő a már meglévő lakások megőrzése, rendszeres
karbantartása és időről-időre való felújítása. az ország három
és negyedmillió lakása jelentős nemzeti vagyont képvisel, ko-
rántsem mindegy tehát, hogy milyen intézkedések születnek e va-
gyon megővására. jóllehet az elmúlt tíz esztendőben jelentős
erőfeszítéseket tettek a lakónházak fenntartására, keresni kell
a jobb, hathatósabb megoldásokat. az elmúlt 12 esztendőben 1.2
millió új lakás épült, s ez nem csupán mennyiségi gyarapodást
jelent, hanem minőségi változást is, mert megduplázódott a kom-
fortos otthonok száma.

a lakásfelújítási elmaradás felszámolására kevés a taná-
csok pénze, az erre jutó összegek - a lakásállomány bruttó érté-
kének 1.8 százaléka - nem fedezik a folyamatos munkák elvégzé-
sét. a képviselő kérte az illetékeseket, hogy vizsgálják meg:
van-e mód a lakásfelújításra jutó pénzt meghatározó 1.8 százalé-
kos kulcs emelésére, s milyen módon lehetne - már 1974-75-ben -
többletpénzt biztosítani a felújítási elmaradás felszámolásának
megkezdésére.

kovács józsef /békés m., 15. v.k./, a hidasháti állami
gazdaság igazgatója egyebek között elmond-
ta, hogy megyéjében az állattenyésztés értékesítési adatai
emelkedő tendenciáról tanuskodnak. 1966 és 1970 között az ál-
lattenyésztési termékek értékesítése 37 százalékkal emelkedett,
s egy esztendő alatt: 1972-ben 7 százalékos volt a nő-

vekedés. az állami gazdaságokban a tehének 59 százalékát a sza-
kosított telepeken helyezték el, ezek az összes termelt tej 58
százalékát adták. a termelőszövetkezetek szakosított telepein
elhelyezett tehének - az állomány 16 százaléka - a termelés 10
százalékát produkálták. ezek a számok, így önmagukban tekinten-
ve azt a látszatot kelthetnék, hogy kár volt a szakosított telepe-
ket létrehozni, hiszen ott vagy azonos, vagy alacsonyabb a ter-
melés a hagyományoshoz képest. a képviselő azonban rámutatott:
/folyt.köv./

17.45/e

- 53 -

NA 1800

parlament

bkk. 4. /megkezdte...24.folyt./e

ezek a telepek jelenleg még valóban nem hálálják meg kiugró teljesítménnyel a nagy értékű beruházást, ám a jövő szempontjából nélkülözhetetlenek, az emberi munkaerő megkímélése, a kulturált munkakörülmények között való foglalkoztatás is a komplex telepek létrehozása mellett szólnak. mindezek mellett a termelés növekvő tendenciája is bizonyítja, hogy a jövő ezeké a termelési formáké. 1971-ben 12 szakosított termelőszövetkezeti szarvasmarha-telepen egy tehén átlagosan évenként 1973 liter tejet produkált. 1972-ben 13 telepen ez az átlag már 2243 literre emelkedett. annak ellenére, hogy állatbetegségek pusztítottak.

ezután szünet következett.

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 1-es /faluvégi beszéd/ hírünk 8. folytatásának első bekezdéséhez adott pótlásban a textilipari rekonstrukciós programra fordított összeg helyesen 2.7 milliárd forint. /tehát nem 2.2 milliárd/.

x x x

a bkk. 4. /megkezdte.../ 22. folytatása 1. bekezdésének első sorában d u d a r i szénbánya irandó.

x x x

szünet után az elnöklő varga gaborné bencaik istván képviselőnek adta meg a szót. /a beszédet bkk. 3. sz. kiadásunkon közöltük,

az embargót feloldjuk./

/folyt.köv./

17.55/e

- 54 -

NA 1800

parlament

bkk. 4. /megkezdte...25.folyt./e

varga b. istván /győr-sopron m., 11.v.k./, a termelőszövetkezetek kapuvári önálló közös vállalkozásának elnöke elismeréssel beszélt arról, hogy a mezőgazdaság a tervezettnél jobban teljesítette tervét. kérdés azonban, hogy a száj- és körömfájás és az ehhez párosult szárazság nem veti-e vissza a kedvező fejlődést. féltő, hogy a június eleji esőzés a monda szerint aranyat érő májusi esőket nem képes pótolni. az a tapasztalat, hogy az öntözési lehetőségeket nem használják ki kellőképpen, jóllehet hazánk nagy részén a mezőgazdasági vízhasznosítás lehetőségei adóttak. lehetséges, hogy azért nem öntöznek mindent nagyobb mértékben, mert az öntözővízért fizetni kell. mérlegelés tárgyává kellene tenni az öntözővíz díját, nem volna-e eredményesebb az öntözés premizálása, hiszen minden mezőgazdasági többletermés a népgazdaság érdeke is, s ezen a „vámon,, elveszett összeg a réven bőven megtérülne.

az elmúlt évi takarmánytermés biztosítja az állatállomány el látását. a fehérjeigények fedezésére azonban nagymértékű - és rendkívül drága - importra kényszerülünk. a fehérjeproblémák megoldása, a belföldi termelés fokozása sürgős feladat a mezőgazdaság, de a népgazdaság számára is. megyénkben évente körülbelül 400 000 sertést és 16 000 vágómarhát dolgoz fel a husipar. a vágásokból származó melléktermékek: ipari csont, pata, szarv, vér, belsőség, szőr stb. elhelyezése, elszállítása, illetve nagy részének megsemmisítése sok gondot okoz. ellentmondásos, hogy a husiparban keletkező - viszonylag sok fehérjét tartalmazó - melléktermékeket csak alacsony szinten használjuk fel, noha ezekkel az igen drága ipari takarmányok behozatalát jelentősen csökkenthetnénk. szükséges és időszerű lenne az „atritor,, gyártmányú szárító-, őrölő-, porító berendezés beszerzése, amellyel valamennyi - vágásokból származó - melléktermék feldolgozható lenne. így értékes tápanyagot kapnánk, s a berendezés munkába állítása a környezetvédelmet is jól szolgálná.

/folyt.köv./

18.00/e

- 55 -

NA 1810

parlament

bkk. 4. /megkezdte...26. folyt./e

kollár józsef /bp. 63.v.k./, a csepel vas- és féművek lakatosához szóló hozzászólásában hangsúlyozta: a törvényjavaslat számai is bizonyítják, hogy a szocializmust építő társadalmunk a párt x. kongresszusának szellemében, a negyedik ötéves terv előírásaival összhangban fejlődött az elmúlt esztendőben is. a csepel vas- és féművekben például az elmúlt évben bővült a béren kívüli juttatások köre, az 1971-es átlagosan 6 650 forint 7 600 forintra emelkedett. évente másfél millió forintot fordítottak dolgozók lakásépítésének segítésére, s az idén 5 millió forintos lakásépítési alapot hoztak létre. csepelen az elkövetkező esztendőben meggyorsítják a vállalati erőből történő lakásépítkezéseket s évi 200 új otthont segítenek tető alá hozni. a lakásépítések mellett fontosnak tartják a gyermekintézmények bővítését - a trüsztt 950 dolgozójának gyermekét már óvodában gondozzák, s most épül egy 120 személyes bölcsőde is. elvégzendő feladatok azonban még bőven akadnak, például az üzemegezésügyi hálózat kiépítése, a dolgozók üzemi étkeztetésének javítása vagy a kulturális és sportigények kielégítése.

csepel a jövőben is méltó részt vállal az országos gondok enyhítéséből. a vas- és féművek dolgozói, híven csepel forradalmi hagyományaihoz, a x. kongresszus határozatainak, a kormány állásfoglalásainak megvalósításán munkálkodnak -, zárta felszólalását kollár józsef.

/folyt.köv./

18.03/e

NA 1815

- 56 -

parlament

bkk. 4. /megkezdte...27.folyt./e

búrka ilona /szolnok m., 13. v.k./, a jászboldogházi aranykálász tsz tagja megállapította, hogy az ifjúsággal kapcsolatos feladatokra fordított eszközök a jövőben bőven kamatoznak, hiszen ifjúságunk a politikai életben és a gazdasági építésben egyaránt kivészi részét a munkából.

a képviselő beszámolt szolnok megye mezőgazdaságának eredményeiről is. megállapította: a megye mezőgazdasági termelése ezen belül elsősorban a növénytermelés hozamai - az elmúlt esztendőben nagyobbak voltak a megelőző négy év eredményeinél. a legfontosabb növények közül a buza termés mennyisége 24 százalékkal, az árpáé 15 százalékkal, a kukoricáé 19 százalékkal, a lucernáé 2 százalékkal volt magasabb az 1971. évinél. a megyében buzából 32 mázsa, kukoricából 40 mázsa, cukorrépából 360-370 mázsa volt hektáronként az átlagtermés. az elmúlt három évben jelentősen növekedett az öntözött területek hányada. szolnok megye mezőgazdaságában szinte történelmi jelentőségű esemény a tiszta-2. vízilépcső közelmúltban történt felavatása; a vízilépcső alapja az öntözéses gazdálkodás gyarapításának, a termelékenyebb gazdálkodásnak.

jelentősek azonban a tennivalók az állattenyésztés vonatkozásában. a megyei állatállomány az utóbbi két esztendőben a nagyüzemekben csökkent. kedvező viszont, hogy az állattenyésztés beruházásai az ötéves terv szintjén megfelelően alakulnak. az elmúlt esztendő végéig 36 szakosított telepet adtak át, 64 000 főrőhellyel. a többi beruházások területén az eredeti elképzelésekhez képest sajnos jelentős a lemaradás.

legdinamikusabban a mezőgazdasági termelőszövetkezetek termelése növekedett. emellett azonban tapasztalható a szövetkezetek közötti további differenciálódás. a termelőszövetkezetek árbevételeinekvdöntő hányada az alaptévékenységből származik, a felhalmozás és a személyes jövedelem közötti arány megfelelő. a termelés növekedésével arányosan emelkedett a tsz-tagok jövedelme is. számos esetben azonban még nem használják ki kellően az üzemi adottságokat és lehetőségeket.

/folyt.köv./

NA 1820

- 57 -

bkk. 4. /megkezdte...28.folyt./e

juratovics aladár /csongrád m., 7.v.k./, a nagyalföldi kőolaj- és földgáztermelő vállalat szegedi üzemének vezetője az ország energiaellátásának különleges jelentőségét hangsúlyozta. utalt arra a nagyszabású programra, amely az ország energia-szerkezetének alapvető megváltoztatását, ezen belül a szénhidrogének arányának jelentős növelését írja elő. a program méreteire jellemző, hogy míg 1960-ban a szilárd tüzelőanyagok 72, a szénhidrogének pedig csupán 21 százalékát tették ki energiaforrásainknak, addig a múlt évben a szilárd tüzelőanyagok részaránya 44 százalékra csökkent, ugyanakkor a szénhidrogéneké 49 százalékra növekedett. 1975-ben az utóbbi arány várhatóan eléri az országos energiaforrás 56 százalékát.

a fentebbikban elmondta, hogy a szénhidrogénipar ebben az évben 7.7 millió tonna olajat dolgoz fel. ennek kisebb hányadát - 1.9 millió tonnát - hazai termelésből fedezzük, a nagyobb rész - 5.3 millió tonna - a barátság kőolajvezetéken érkezik. ebből világosan látható, hogy az ország legnagyobb „olajmezeje”, - a barátság kőolajvezeték. ez önmagában is jól példázza a szocialista országok gazdasági együttműködésének fontosságát, a kgst jelentőségét, a szovjetunió nagyarányú segítségét. hozzáfűzte, hogy ennek ellenére sem mondhatunk le a hazai kőolaj- és földgáz-kutatás erőteljes fejlesztéséről. felhívta a figyelmet arra, hogy csongrád megyében több, geofizikailag felmért terület vár kutatásra, s ehhez a megfelelő termelési bázis is rendelkezésre áll algyő térségében. a befektetés hasznát bizonyítja, hogy a hatvanas évek közepén végzett kutatások eredményeként a hazai olajtermelés 63 százaléka, a kitermelt földgáz 43 százaléka innen kerül ki. megemlítette azt is, hogy a hazai kutatások aránya az idén csökkent. az okok ismereteseek: növekedett az anyagköltség, a furóberendezések egy része elavult, ugyanakkor az eddigieknél jóval mélyebb kutak furása válik szükségessé. a rendszeres kutatásokat azonban a nehézségek ellenére folytatni kell -, mutatott rá a képviselő.

a hazai kőolaj- és földgáz-termelésben nagy problémát jelent az anyagellátás. a feladatokat jelenleg is csak számottevő cső- és szerelvény importtal tudják megoldani. a képviselő szerint a kgm-vállalatoknak fel kellene készülniük az olajipar említett igényeinek kielégítésére; ugyanis az import egymagában nem jelent megoldást. felvetette, hogy a kgst-országokon belül a szabványok összehangolását gyorsítani kellene. célszerű lenne, ha a szocialista országokban gyártott készülékek, berendezések a kgst-országok mindegyikében különösebb változtatás nélkül üzemeltethetők volnának.

/folyt.köv./
18.28/e

NA 18²⁰

bkk. 4. /megkezdte...29.folyt./e

komár andrás /baranya m., 7. v.k./, a belvárd-gyulai közös akarat termelőszövetkezet üzemegység-vezetője kiemelte: a múlt év gazdálkodásáról szóló jelentés is bizonyítja, hogy a legtöbb munkaterületen tisztességes munka folyt és jól gazdálkodtak az anyagi javakkal. a párt politikája, a kormány céljai, amelyek a költségvetési törvényben is kifejezésre jutottak, a legtöbb helyen meghozták a várt eredményeket. ez hatással van a gazdasági életre és a politikai közhangulatra egyaránt.

figyelemre méltóak azok a kezdeményezések, amelyek a tanácsok gazdasági erejének növelésére, ezzel együtt a települések dinamikusabb fejlődésére irányulnak. egyre több helyi tanácsnál jelentkezik készség az együttműködésre gazdasági vonatkozásban és az állami munka egyéb lehetséges területein is. a helyi tanácsoknak ezek az erőfeszítései többek között azt is eredményezik, hogy a lakosság kommunális ellátása és a szolgáltatások színvonala javult.

a mezőgazdasági termelőszövetkezetek gazdálkodásának kérdéseiről szólva említést tett arról, hogy a modernnek nevezhető erőgépek nagyon drágák. vannak termelőszövetkezetek, amelyek egyetlen gép megvásárlása esetén kimerítik az éves fejlesztési alapot. kitért arra, hogy a hatékony intézkedések eredményeként már az elmúlt esztendőben is, de különösen ez év elején örvedes változás következett be a szarvasmarha-tenyésztésben és tartásban. ehhez a fejlődéshez nagymértékben járult hozzá baranyában a már korábbi években elkezdett és lényegében befejezett mintegy 35 szakosított szarvasmarhatelep, körülbelül 13 000 férőhellyel. felhívta a figyelmet arra: kedvezőtlen adottságu termelőszövetkezetek támogatásának azt a formáját kellene erősíteni, amely a fejlesztéshez való hozzájárulást jelenti a helyi adottságokat jobban figyelembe veszi és erőteljesebben ösztönöz a jobb gazdasági szerkezet kialakítására, a műszaki fejlesztés gyorsítására.

ezzel a csütörtöki ülés végét ért, az országgyűlés pénteken délelőtt 10.00 órakor az 1972. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat feletti vitával folytatja munkáját.

x x x

/folyt.köv./
18.43/e

- 59 -

NA 18²⁰

parlament

bkk. 4. /megkezdte...30.folyt./e

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítás a mai bkk. 4. sz. /megkezdte.../ hirre:

a 23. folytatás 1. bekezdésének alulról számított negyedik sorától a szöveg helyesen:

...az elmúlt 12 esztendőben új lakások százözei épültek, s ez nem csupán mennyiségi gyarapodást jelent...

a 24. folytatás 1. bekezdésének utolsó előtti sorától a szöveg:

...1972-ben 13 telepen ez az átlag már 2243 literre emelkedett.

ezután szünet következett.

a 25. folytatás 1. bekezdésének 4. sorától a szöveg:

...kérdés azonban, hogy tovább tart-e a kedvező fejlődés. féltő, hogy a június eleji esőzés...

/mti/

18.58/e

-60-

MA 1900

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távírási Iroda. Budapest, I. Pénz utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztőségért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1973. június 15.

bb 1. négyszáz lakos épül a xvii. kerületi városközpontban...

t -don/um hi la

1973. június 15.

a xvii. kerületi tanács felülvizsgálta negyedik ötéves tervét pénteki ülésén tárgyalta a helyi tanács végrehajtó bizottsága. mint elmondták, a felülvizsgálat során az eredeti tervben meghatározott feladatok nem változtak, csupán az egyes ágazatok fejlesztési ütemében lesz változás. a kerület adottságainak megfelelően fő tennivaló a közműhálózat bővítése, a vízvezeték-a csatorna-építés ütemének gyorsítása. a városközpont formálódását egy sor új létesítmény jelzi. a centrumban a következő években 400 új lakást hoznak tető alá több emeletes épületekben.

a tervciklus eddig eltelt időszakában a különböző ágazatok megfelelően fejlődtek, a tervek időarányos részei megvalósultak. az elmúlt két esztendőben a vízhálózat csaknem 35, a járdahálózat pedig 31 kilométerrel bővült. javult az egészségügyi ellátás és fejlődött az oktatási és a művelődési ágazat. az elmúlt esztendőben megnyílt az öregek napközi otthona és az ovónő utcai bölcsőde. a városrész szakrendelő intézetét az idén, várhatóan augusztus 20-án adják át rendeltetésének. az 525. téren és a zrinyi utcában egy-egy 100 személyes óvoda épül. a helyi lakosság kereskedelmi ellátását javítja a rendkívül gazdag áruválasztékkal rendelkező abc áruház a pesti úton. az elmúlt időszakban több kisebb élelmiszerszaküzletet is nyitottak. most épül az új vásárcsarnok, valamint a május 1. téri és a micsurin uti abc áruház. /mti/

- 1 -

MA

bb 2. husz-harminc százalékos árkedvezménnyel külföldre az express-szel

1 kg/fk um sb hgy

1973. június 15.

a nyári vakáció kezdetével fellendül az express ifjúsági és diák utazási iroda forgalma - idén 40 ezer fiatal indul külföldi utra az iroda szervezésében, tízezer többen, mint tavaly. főként a szocialista országokba indít az express utazást. 30 éven aluliak például huszféle szovjetunióbeli utvonallal közölt válogathatnak. különösen változatos a tízennapos kijev-tbiliszi-jereván-moszkva utvonallal. jó a kapcsolatok alakultak ki a testvérvárosok, mint salgótarján-kemerovó, vagy pécs-lvov ifjúsága közt is. a testvérvárosok fiataljai az express barátság vonatjaival tesznek kölcsönös, baráti látogatást.

az express 20-30 százalékos kedvezményt ad a fiataloknak, s a külföldi programokat az ifjúság sokrétű érdeklődésének megfelelően állítja össze. az idén újabb országokkal bővül a választéka, még japánt és indiát is felkereshetik az express szervezésében a vállalkozó szellemű ifjú turisták. bulgáriába, Lengyelországba és csehszlovákiába pedig egyéni turisták utaztatását is vállalja az express.

a belföldi ifjúsági turizmus fejlesztésére is gondolt az express. a nyári szünetben az egyetemek és a főiskolák diákotthonaiban ad olcsó szállást az országjáró fiataloknak. többek között budapest, sopron, veszprém, székesfehérvár és debrecen kollégiumi várják a turisztikát szerető ifjúságot, összesen 9 ezer férőhellyel, kedvezményes áron. kiliántelegen, balatonakaliban, badacsonyan és más arra alkalmas helyen pedig 30 ezer középiskolást üdültet sátrortáborokban az iroda, egy héttel 100 forintért, teljes ellátással./mti/

--

bb 3. bővül budapest tanácsi kiskereskedelmi hálózata

1 pr/tné um hi la

1973. június 15.

a főváros kiskereskedelmi forgalma az idén - a városházi számítások szerint - körülbelül 10 százalékkal lesz magasabb, mint az elmúlt esztendőben s jóval meghaladja majd az 51 milliárd forintot. a tanácsi kiskereskedelmi részesedése az egész fővárosi forgalomból a tavalyival azonos szinten alakul, az élelmiszerekénél 11.5-12 százalékos, a vendéglátásban 8-8.5 százalékos, a ruházati cikkekénél 7.5-8 százalékos, a vegyes iparcikkekénél pedig 10.5-11 százalékos forgalom-növekedés várható.

az idén a tanácsi kiskereskedelmi hálózat alapterülete mintegy 17 ezer négyzetméterrel bővül. ebből körülbelül 11 ezer négyzetmétert az új lakótelepek kapnak. /a gondokat ez sajnos alig enyhíti, mert a járulékos kereskedelmi beruházások korábbi elmaradásának pótlása csak 1974-75-ben kezdődik meg./
/folyt.köv./

- 2 -

MA

bb 3./ bővül budapest ...folyt./um

a nagy alapterületű üzletépítési program terveinek megfelelően az idén folytatódik, illetve megkezdődik a róbert károly körüti lakberendezési áruház /10 ezer négyzetméter/, a lágymányosi szövetkezeti nagyáruház /18 ezer négyzetméter/, az óbudai bevásárló központ /10.900 négyzetméter/, a déli pályaudvari abc áruház /2.500 négyzetméter/, a nagymező utcai önkiszolgáló étterem /1.100 négyzetméter/, a csepeli abc áruház /1.000 négyzetméter/ valamint az 5.000 négyzetméteres batthyány téri abc áruház tétő alá hozatala. ezek a kereskedelmi létesítmények a belkereskedelmi minisztérium nagy mértékű anyagi támogatásával épülnek. /mti/

--

bb 4. három hónappal a határidő előtt villamosítják a nagykáta-szolnok közötti vasutvonalat

1 kf/fk um sb hgy la

1973. június 15.

a máv villamosítási programja szerint ez év végéig be kell fejezni a budapest-nagykáta-szolnok közötti vasutvonal villamosítását. a máv villamos felsővezeték építési főnökség dolgozója januárban eljutottak nagykátáig, s most teljes erővel dolgoznak a nagykáta-szolnoki vonalon.

az erős ütemű munka a szocialista brigádok év eleji döntésének eredménye, „maguk között”, ugyanis azt vállalták, hogy megrövidítik a szerelési időt. a jelenlegi helyzet már biztosítja arra, hogy teljesítik a vállalásukat, s december 31-é helyett szeptember 30-ig szolnokig elkészülnek a villamosítással. a főnökség dolgozója tápiógyörgye és ujszász vonalon, valamint a vasútállomáson szerelik a felsővezetéseket, s az ujszász-szolnok közötti 20 kilométeres szakaszon is több mint a fele kész a munkának. sőt, szolnok és mezőtúr között is építik már az oszlopokat, mer ha szolnokon a vállalt időre végeznek, a 3 hónapi előnyt arra használják fel, hogy vállalásukat megtoldva mezőtúrig megépítik a villamos felsővezetékét.

a nagykáta-szolnok közötti mintegy 80 millió forintos villamosítási beruházás meggyorsításának teljes sikere érdekében a főnökség nemrég szocialista szerződést kötött a velük együttműködő vállalatokkal a járulékos munkák határidő előtti befejezésére./mti/

--

MA

- 3 -

bb 5. a legfelsőbb bíróság állásfoglalása a segítségnyújtás elmulasztásáról

1 bc/mm um h la

1973. június 15.

dr. baczonyi László, az mti igazságügyi tudósítója írja:

a büntető törvénykönyv szerint, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérültnek, balesetet szenvedettnek vagy olyan szertett helyzetbe jutott, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. a büntetés három évig terjedhet, ha a sértett meghal, sőt akár öt év is kiszabható, ha a sérülést, a balesetet maga az elkövető okozta akár gondatlan, akár vétségtelen magatartásával. ugyanez a büntetése annak is, aki foglalkozásánál fogva a segítségnyújtásra köteles lett volna.

a bírói gyakorlatban ez a büncselekmény, amelyet többnyire balesetet okozó és a kötelező segítségnyújtást elmulasztó gépkocsivezetők követnek el, számos problémát vetett fel. a legfelsőbb bíróság ezért kollégiumi állásfoglalásban adott iránymutatást a bíróságok számára.

baleset - a közúti közlekedés szempontjából - az olyan előre nem látott esemény, amely a közlekedés menetével okozati összefüggésben áll, és amelynek következtében valaki sérülést szenved, illetve valamely személy élete vagy egészsége veszélybe jut. baleset az is, ha csupán dologi kár keletkezett.

aki az öt fenyegető veszélyhelyzetet mások beavatkozása nélkül már elhárította vagy más személy részéről már megfelelő segítségben részesült, általában nem szorul segítségre. bizonyos esetekben azonban vizsgálendő, hogy elvárható volt-e a segítségnyújtás és történt-e mulasztás. jelentősége lehet például annak, hogy nem volt-e indokolatlan mások segítségének a bevárása, vagy pedig az elősegélynyújtás után nem lett volna-e indokolt a további segítség.

/folyt.köv./

- 4 -

bb 5./ a legfelsőbb bíróságfolyt./um

nem a segítségnyújtás elmulasztásának büntette, hanem - enyhébben büntetendő - közlekedési vétség állapítható abban az esetben, ha a jármű vezetője a baleset színhelyén nem áll meg, vagy onnan azzal a céllal távozik el, hogy magát az eljárás alól kivonja, amennyiben a balesettelkapcsolatos személyek egyike sem szorul tényleges segítségre. ezt a közlekedési vétséget csak olyan járművezető követheti el, aki a közlekedési balesetnek egészben vagy részben okozója.

ami a segítségnyújtást illeti, ez nyilvánvalóan fokozottabban várható el például orvostól vagy a betegápolásban, elsősegélynyújtásban képzett személytől, mint az ilyesmiben teljesen járattantól. amikor pedig a balesetet szenvedett visszautasítja a felajánlott segítséget, általában nem követelhető meg, hogy őt akarata ellenére orvoshoz vigyék. viszont a láthatólag súlyosan sérült személyhez orvos vagy a mentők kihívása akkor is kötelező, ha az illető ehhez nem járul hozzá.

a gyakorlatban nem egyszer előfordul, hogy a gépjárművezető vagy más kötelező segítségnyújtásnál, nem a leghelyesebb módon jár el. felmerül, hogy vajon ezért büntethető-e? a kollégiumi állásfoglalás szerint nem büntethető.

az állásfoglalás kimondja azt is, hogy a jármű utasa is felelősségre vonható például ha a járművezetővel szemben utasi-

alja jogát, és segítségnyújtás helyett továbbhajtásra szólítja fel. de az az utas is elkövetheti ezt a büncselekményt, akinek ugyan nincs utasítási joga, de a járművezetőt a segítségnyújtás elmulasztására - például a továbbhajtásra - biztatja. az utas ilyenkor felbujtó vagy bűnsegéd lehet. egyébként az utas pusztán jelenléte egymagában nem alapozza meg büntetőjogi felelősségét, viszont büncselekményt követ el, ha megfelelő szakképzettsége van - például orvos - de nem avatkozik be, hanem eltűri, hogy a segítségnyújtás elmaradjon. /mti/

- 5 -

bb. 6. évezredes ékszerek - másolatban

vid/kz ág hgy

1973. június 15.

a keszthelyi muzeum régészeti gyűjteményében sok ezer évesnél régebbi ékszer van. a legszebbekről az állami pénzverő - ezüst hatású krómötvözetből - másolatokat készít. az e célra kiválasztott germán, avar, és longobárd eredetű dísz tárgyak - karoktók, tűk, nyakláncok - sok tekintetben rokonai a mai ötvösművészek alkotásainak.

a több ezer éves ékszerek másolatait ajándéktárgyként árusítják./mti/

bb. 7. felhívás az alkoholeuyus elleni mozgalom támogatására

i vt /tr ág hi la

1973. június 15.

az alkoholizmus elleni országos bizottság és a szövetség elnöksége - a mértéktelen szeszesital-fogyasztás visszaszorítása érdekében - együttes felhívást intézett az ífész-ek igazgatóságaihoz és társadalmi aktivistáihoz. a felhívás a szervezetek vendéglátás színvonalának emelésével, az ifjuság szeszmentes szokozási lehetőségeinek megteremtésével, a jóminőségű üdítő italok választékának és kínálatának növelésével a helyes irányu fogyasztási szokások elterjedését kívánja elősegíteni. a gazdasági intézkedések mellett kitér a szeszesitalok értékesítését szabályozó és korlátozó rendelkezések következetes végrehajtásának fontosságára. különös hangsullyal szerepel a felhívásban a fiatalok a gépkocsivezetők, valamint az ittasok kiszolgálását tiltó rendelet betartása és szigorú ellenőrzése.

a felhívást kibocsátó szervek arra számítanak, hogy a szövetség több mint tízezer aktivistája, -akik már eddig is jelentős társadalmi politikai feladatokat oldottak meg eredményesen- ezuttal is sikeresen hozzájárulnak majd az alkoholizmus elleni mozgalom szélesítéséhez, eredményeinek fokozásához./mti/

- 6 -

bb. 8. zöldborsóval és málnával indult a hűtőházi szezon - az egy főre jutó fogyasztás idén eléri a 2 kilót

1 jf/ pf sb ág la

1973. június 15.

megkezdődött az idei mirelíte gyártási -szezon. a magyar hűtőipar hűtőházaiban folyamatosan érkeznek a zöldborsószállítmányok: a gyári szakemberek elégedettek a felkínált áru mennyiségével és minőségével, még akkor is, ha a korábbi aszályos időjárás miatt túlságosan egyidőben érett be a zöldborsó és emiatt valamit romlottak a termés kilátások. az első málna szállítmányok befotottak. a termés valószínűleg kisebb lesz a múlt événél, de a hűtőipar kereskedelmi szakemberei abban reménykednek, hogy az előirányzott mennyiséget mégis sikerül majd tartósítani. ehhez azonban arra van szükség, hogy a továbbiakban kedvezzen az időjárás a málnatermelésnek. a paraj szezon már be is fejeződött, az előirányzott mennyiségnél valamivel többet hűtötték be az üzemekben.

gyorsfagyasztott termékekből a idén 5200 vagonnyit készítenek, 600 vagonnal többet, mint 1972-ben. ebből 2200 vagon mirelíte terméket belföldön hoznak forgalomba. a belkereskedelem érdeklődése igen nagy: az első fél évi szállítási előirányzatot már június elején túlteljesítette a hűtőipar. különösen a készletek iránt nőtt meg az érdeklődés, ezekből 25-30 százalékkal többet adtak el, mint egy évvel korábban. nemcsak a kisfogyasztók vásároltak több gyorsfagyasztott készletet, hanem az üzemi konyhák is egyre nagyobb mértékben szerzik be az alapanyagot, vagy a félig elkészített mélyhűtött ételt a hűtőtárolókból. különösen kelendőek voltak a húsfélék, húsróló készítmények. az ellátás fellendítette, hogy a csepeli mirelíte gyárban befejezéshez közeledik a rekonstrukció, innen már nagyobb tételeket szállítottak a belkereskedelem megrendelésére az üzletekbe és a vállalati konyhákra.

nyári ujdonság lesz a mirelíte leves alapanyag. a hűtőházakban 4-5 féle levessüritményt fagyasztanak majd, s a háziasszonyoknak csak vízzel kell felengedniük azokat.

a magyar hűtőipar szakemberei arra számítanak, hogy az idén a lakosság egy főre jutó mirelíte fogyasztása a tavalyi 1.7 kilóval szemben eléri a 2 kilót. az igényeknek megfelelően 1972-höz képest 28 százalékkal fokozzák a készletek gyártását, 12 százalékkal több főzeléket és 7 százalékkal nagyobb mennyiségű gyümölcsöt készítenek a mirelíte üzemekben. /mti/

- 7 -

bb. 9. forgatják a „palacsintás király,, -t

fk ág la

1973. június 15.

uj, szines, zenés mesejáték forgatását kezdte meg a magyar televízió gyermekosztálya a mafilm stúdióiban. fősős éva, „palacsintás király,, címü mesejátékát katkics ilona rendezi, zénéját tamassy zdenkó szerezte, a film operátöre mestyán tabor.

a címszerepet, az országát hasáért elherdáló palacsintás királyt greguss zoltán játsza. aki bírodalmát a végromlástól megmenti, a királyfi: balázsovits lajos. szerelme: kökényszemü katicca alakítója detre annamária, s aki a háttérből mozgatja az eseményeket - jó irányba- a mindenkinél okosabb udvairi bolond: harsányi gábor.

jelentős szerephez jutnak a vidám hangvétellü, felnötteknek is sok tanulsággal szolgáló filmben: csala zsuzsa, gelley kornél, horkai jános, horváth gyula, györfly györgy, kaló flórián kállai ilona márkus ferenc, schütz ila.

a négy árus szerepét domahidi lászló, kishegyi árpád, palcsó sándor és radnai györgy éneklü./mti/

--

- 8 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Főm utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztőséért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

bkk. 1. bondor józsef felszólalása

hi/e zs bs

1973. június 15.

rendelkezésre bocsátjuk bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter parlamenti felszólalását, amely a pénteki ülésen hangzik el.

embargó feloldásig!

x x x

- a pénzügyminiszteri beszámolóból világosan kitünt, hogy a kormány intézkedései nyomán népgazdaságunk elmúlt évi fejlődése összességében tervszerűbbé vált, a fejlődést jelző mutatók a 4. ötéves tervben rögzített arányokhoz közeledtek, és megfelelnek a népgazdasági terv előirányzatainak -, mondotta bevezetőben, majd megállapította:

- alapvetően fejlődés volt tapasztalható az építőipar elmúlt évi munkájában is. a beruházási egyensúly javítására hozott intézkedések keresletcsökkentő hatása ellenére az építőipar termelése nem csökkent, sőt a lakosság életszínvonalát közvetlenül befolyásoló lakásépítésben éppen az elmúlt évben kimagasló eredményt értünk el. javult az építkezések koncentrációja, a lakosság építőanyag-ellátása, fejlődés tapasztalható a kommunális létesítményeknél, az egyedüli nagyberuházások építkezéseiben pedig túlteljesítést értünk el.

/folyt.köv./

- 1 -